

Višinskis, U. S. Svečias,
Spjauo Ameriką

SOVIETŲ
ky, kuris diplom.
mis įleistas daly.
Nations pasėdžiose,
kvietas kalbėti komu.
darytoje Amerikos Draugų
vietams grupėje. Nors jis n.
turi teisės čia eiti į viešus mi-
tingus, tačiau jis to nepaisyda-
mas, tame mitinge New Yor-
ke kalbėjo, sulauždamas visą
eilę taisyklių, savo netašytą
bolševikišką būdą.

Jis neturi jokios teisės kišti
savo nosies į Amerikos reika-
lus, tačiau jis pasinaudojo pro-
ga tame mitinge pavartyti savo
atkaklią agitaciją prieš Ame-
rikos valdžios formą.

Išniekinęs Amerikos valdžią
ir jos tvarką, įžeidęs nekuriuos
žymius Amerikos žmones, bet-
gi Višinskis dryso pareikšti kad
sovietams reikalinga kelių bi-
lijonų dolarių paskola ir kad
Amerikiečiai privalo tą paskolą
duoti, nes tai busi naudinga
ir patiems kapitalistams šioje
šalyje.

Amerika davė sovietams jau
daug bilijonų dolarių vertės pa-
ramos ir pašalpos bado metais
ir karo laiku, ir viskas ką iš
bolševikų gauna tai tik intri-
gas ir klaidos. Amerika turė-
tų nors kartą suprasti ir susi-
valdyti savo godumų pelnų iš
bolševikų nagų.

Butų naudinga kad naujas
Kongresas susirinkęs Washing-
tone atsisakytų finansuoti ko-
munistų bent kur nors pasa-
ulyje.

Sako, Šelpa tik Nemilitariską Šalis

Amerikos valdžia pranešė vi-
soms šalims kurios gavo pašal-
pą iš UNRRA, kad šiai orga-
nizacijai pasiliovus veikti, ki-
tą metą nebus teikiama šelpi-
mo pagalba toms šalims kurios
laikys dides karuomenes ne-
dirbančių vyrų, taipgi bus rei-
kalaujama pilna atsakomybė
už duodamas pašalpos reikme-
nis.

UNRRA siuntiniai į Europą
baigsis pradžioje 1947 metų ir
neužilgo į Aziją.

Bet, jeigu tokie Jugoslaviai
ne tik laikė dides armijas, o
net atakavo ir žudė Amerikos
karius, ir tai nebuvo jiems su-
laikyta ne tik šelpimas, bet net
lokomotyvų siuntimas, tai bol-
ševikų valdomos šalys ras vi-
sus gudrius budus Amerikie-
čius apgauti ir vistik pašalpa
išvilios — jeigu pašalpa dalins
tie patys kuriuos iki šiol bolše-
vikams sekėsi mulkinti.

Pav., šiomis dienomis į Uk-
rainą vienu laivu atvežta bol-
ševikams 520,000 porų batų ir
3,450,000 lašinių, kaip dovana
iš Amerikos per UNRRA.

BRAZILIJOJE dabartinė vy-
riausybė pergyvena bėdas ko-
vodama su infliacija, maisto
trūkumais, ir su vidaus prie-
šais kurie nori išversti naujai
įsteigtą demokratiją, tai ko-
munistais. Vidaus apsaugos mi-
nistras, pastarose Brazilijos
sukaktuvėse, tvirtai išsireiškė
apie svetimas ideologijas, tuo-
mi tiesioginiai taikydami per-
sergėti komunistus, kurie kėsi-
nasi kelti suirutę, bet kartu
pėsersgėjo ir kitus.

Per devynis metus Brazilijo-
je buvo uždrausta komunistų
judėjimas, tik pernai metų pa-
liuosuotas. Bet komunistai pa-
šoko vėl dirbti taip kad val-
džia buvo priversta juos per-
sergėti, ir tas gali reikšti kad
jų partija vėl bus uždaryta.

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. • Cleveland 2, Ohio

Entered as Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the act of March 3, 1879.

No. 50

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO DEC.-GRUOD. 13, 1946

(31-mi metai :: 31st year)

U. N. Sekr. Užslėpė Lietu- vių Skundą prieš USSR

A. Devitt Vanech, specialis pa-
dėjęs prie Generalinio Proku-
roro Clark, kuris vadovaus pre-
zidento komitetui tyrinėjimui
kenksmingų gaivalų valdžios
darbuose.

HOTELYJE SUDEGĖ 120 ŽMONIŲ

Atlanta, Ga., viešbutyje
Gruodžio 7 d. ištiko gais-
ras paryčiu kada visi mie-
gojo, ir toje nelaimėje žu-
vo 120 žmonių, apie 100 ki-
tų sužeista. Tik keli iš 280
viešbučio svečių spėjo išbė-
gti. Ugnis prasidėjo ket-
virtame aukšte, sako nuo
cigaretų. Žmonės iš viršu-
tinių langų 14 aukštų ho-
telio šokė šoko į mirti, ki-
ti liko ir žuvo ugnyje kam-
bariuose.

Saskatoon, Kanadoj, išti-
ko mažo hotelio gaisras 8
Gruodžio, žuvo 11 žmonių.

MIRĖ. New Yorke Gr.
11 mirė žymus laikraščio
korespondentas ir trumpų
apysakų rašytojas, Damon
Runyan, 62 m. amžiaus. Jis
spaudoje darbavosi per 40
metų.

JAPONIJOJE nukritus
ir sudužus U. S. kariniam
transporto lėktuvui žuvo
28 vyrai.

U. S. armijos laivai kas
mėnesį parveža į šią šalį po
400 Amerikos karių žmo-
nių, kurias jie apsiaveda ki-
tose šalyse. Iki šiol jau at-
gabenta 42,500 žmonių ir jų
vaikų.

Mirė ambasadorius. New
Yorke pereitą savaitę. Pla-
za Hotelyje, besikalbėda-
mas su Graikais veikėjais,
sukrito ir mirė Graikijos
ambasadorius Amerikai, C.
Damantopoulos, 59 m.

ŠALYJE šiuo tarpu siau-
čia infliacija, bet susirgi-
mų skaičiai yra nedideli.

Tokyo, Japonijoje, ran-
dasi apie milijonas žmonių
be darbo, arba be nuolati-
nio užsiėmimo.

Rusai skelbė buk ištrau-
kia iš Vokietijos savo ka-
riuomenę. Tai buvo dary-
ta pasaulio mulkinimui —
tai buvo tik pakeitimas į
kitus, nes sako dabar bolše-
vikai prigabena naujų ka-
reivių.

MASKVOS AGENTAS LIE PILDĖ TIK SOVIETŲ PATVARKYMUS

Jau buvo pranešta kad Lietuvos Ministras P. Žadei-
kis iškėlė Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ra-
štą United Nations posėdžiui vykstančiam Lake Success,
N. Y. Dabar, Gruodžio 8 d., Chicago Tribune atstovas
Chesly Manly, rašydamas ilgą straipsnį tuo Lietuvių me-
morandumo klausimu, praneša kad Trygve Lie, Norve-
gas, generalinis United Nations sekretorius, paslėpė ir
nepaleido viešumon Lietuvių tautos skundą prieš Sovietų
Sąjungą, kurios visi žiaurumai — masinės žudystės,
įkalinimai, pavergimas ir kitoki prasižengimai prieš Lie-
tuvų tautą nemaziau skandalingi kaip nacių Vokietijos
žiaurumai — iškeliama.

Ta Lietuvių memorandumą P. Žadeikis prašė padėti
generalinio posėdžio agendoje, tačiau U. N. sekretorius
Trygve Lie kuris į tą vietą buvo išrinktas kaip Rusijai
patinkamas ir ištikimas žmogus, tą raštą užslėpė ir iki
šiai dienos neįskaitino per U. N. spaudos sekciją.

Trygve Lie taip pasielgė, be abejo, pasitaręs su Mo-
lotovu ir pildė jo įsakymus, nes iškėlimas viešumon tų
bolševikų barbariškų darbų nekaltoje Lietuvoje nesma-
gas Maskvos atstovams.

Chesly Manly primena kad dar yra ir daugiau kitų
irodymų greta paslėpimo Lietuvos protesto, kad spau-
džiamų ir persekiojimų pasaulio tautų balsas neiškla-
somas United Nations posėdžioose, nors ši organizacija
buvo steigama su mintimi prižiūrėti ir užtarti žmoni-
kas teises ir laisvę visų tautų, neatsižiuirint į rasę, kalbą
ar religiją.

VOKIETĖS KOMUNI- STĖS SUKA GAL- VAS U.S. KARIAMS

Iš Wiesbaden, Vokietijo-
je, pranešama kad Vokie-
čių komunistų mergos de-
da pastangas plėsti komu-
nizmą tarp Amerikos kar-
eivių, ypatingai negrų.

Tos mergos parsiduoda
Amerikiečiams kariams ir
paskui jiems įkalinėja kad
Amerikoje kuria dieną bus
komunistų valdžia, ir todėl
jie turi tuoj pasidaryti ko-
munistais. Ta padėtis ty-
rinėjama pačių Amerikos
aukštesniųjų karininkų.

NUSKENDO. Buves Vo-
kiškas pasažierinis laivas
Europa, pavestas Prancu-
zijai kaip karo atlyginimų
dalis, vėl paruošiamas pa-
sažierių vežiojimui, ištikus
audrai Le Havre uoste nu-
skendo pakraščio vanden-
yje. Jis buvo pavadintas Li-
berte ir juomi Prancuzai
rengėsi pradėti pasažierinį
biznį.

M. de Saint Hardouin, Prancu-
zijos ambasadorius Amerikai,
stoja dirbti prie "keturių di-
džiųjų", neseniai atvykęs į U.S.

GEN. FRANCO, Ispani-
jos valdžios galva, Gruod.
9, kalbėjo į savo šalininkus
Ispanus, kurie surengė de-
monstracijas per tris die-
nas protestui prieš svetimų
kišimąsi į jų šalies reika-
tus. Franco pareiškė per-
sergėjimą U. N. ir kitiems
nekiti nosies į Ispaniją. Kai
Europa šluoja komunizmo
teroras, neveltui ir UN ne-
apsieina reikalavus kad Is-
panijos valdžia būtų pakei-
sta. Jis paminėjo kad ko-
munistai nusmaugė 12 tau-
tų kurios pirmiau buvo ne-
prikllausomos.

GRAIKIJA nuolat užpul-
dinėjama kaimyniškų šalių
komunistų banditų. Ji ap-
supta sovietų pavergtų ša-
lių, iš kurių komunistai da-
ro pastangas neduoti Grai-
kams ramiai gyventi. Sa-
vo banditus komunistus pa-
ti Graikų kariuomenė nai-
kina.

REVOLIUCIJA. Pietų
Amerikos respublikoje Ve-
nezueloj Gruodžio 11 kilo
revoliucija prieš prez. Be-
tancourt, tačiau po 12 va-
landų sukilimas numalšin-
tas, sukilėliai suimti, kiti
pabėgo.

Detroit, Mich. — Buvo
sustreikavę 3,000 restaura-
nų patarnautojų, reikalau-
dami 10 nuoš. algų pakėli-
mo.

Milwaukee, Wis. — Allis-
Chalmers dirbtuvėje užsi-
tęsęs streikas nerodo jokie-
galo. Gruodžio 9 vėl sukel-
ta muštynės kai CIO pradė-
jo demonstruoti ir trukdy-
ti einančius dirbti.

Anglijoje, prie Cumber-
land, ištiko sprogimas ang-
lies kasykloje, užgriuta 13
darbininkų.

Jaunasis Capt. Ralph Tate, Jr., parodoma su savo tėvu, Brig.
Gen. Tate, po to kai jaunasis Amerikos karinis lakunas buvo
išgelbėtas ir atvežtas į Meiringer, Šveicarijoje, po sudužimo
Amerikos lėktuvo aukštuose kalnuose. Jaunasis Tate buvo to
lėktuvo pilotas ir jo sugabumu nuleisti sugedusį lėktuvą kal-
nuose išgelbėta visi jame skridusieji. Juos vėliau surado kal-
nuose, tarp sniegu, Šveicarijos lėktuvai. Tėvas ir sunus Tate
yra Amerikos kariuomenės Europoje nariai.

U. N. Baigia Posėdžius

SOVIETAI TRUKDYDA- MI LAIKĄ, VYKDO KO- MUNIZMĄ

Lake Success, N. Y. —
United Nations visuotinis
suvažiavimas baigiasi, de-
legacijų, nieko rimto ne-
atsiekusiųs taip reikalingai
Europos tautai, skirstosi į
namus, nusibodo bergždžiai
laiką leisti.

Tuo pat metu "keturių
didžiųjų" tarpe neįvyko jo-
kio rimto sutarimo, tik vi-
są laiką tąsytasi su sovietų
atstovais. Paskutinėm po-
sėdžių valandom, viskas ką
buvo tikėję pasiekti, vėl iš-
iro, ir Britų bei Amerikos
atstovai to kaltę primeta
sovietams.

Amerikos užsienių poli-
ka, iš kurios daug tikėta,
visai nieko nelaimėjo ir ne-
padarė net jokio progreso
pirmyn.

Amerika daug pralaimi

Per visą laiką tarybų ir
tąsytosios su Maskva, nuo
karo pabaigos, Amerika ne-
tik nieko nelaimėjo, bet net
pralaimėjo, ypatingai Pie-
tų Amerikoje, kurią ši šalis
turi palaikyti jei nori iš-
likti sveika; pralaimėjo Ita-
lijoje, Prancuzijoje, Balka-
nuose, net Britanijoje. Vi-
sur, išskyrus Japoniją ir
Kiniją, Amerika užslėpė
vienai paskirai politiškai
opozicijai — komunizmui.
Šiandien pasaulyje komuniz-
mas pasidarė stipresnis la-
biau negu buvo tik prieš
susirinkimą dabartinės U.
N. konferencijos New Yor-
ke. Nors Amerikos spau-
da šaukė-rėkė apie tam ti-
krus laimėjimus konferen-
cijoje, tačiau jie tėra ma-
žos reikšmės. Komunizmas
gi pasiekė pagrindinių lai-
mėjimų.

Nusiginklavimo klausima
svarstant, U. N. ir keturių
didžiųjų tarpe, Rusai keitė
savo poziciją net keletą
kartų. Kiekviena karta kai
ant ko nors sutiko, už ke-
lių valandų vėl pakeitė sa-
vo žodžius.

Kilus klausimui padengi-
mo šios pasaulinės taikos
organizacijos kaštų, Rusai
pasakė apmokės 6 nuoš., gi
Amerikai reikia apmokėti
visą 50 nuoš. tų kaštų.

Maskva nori paskolos

Rusija kelia reikalavimą
duoti jai bilijoną dolarių
paskolos Amerikoje, bet ji
yra vienatinė valstybė ku-
ri visai nekalba apie atsi-
skaitymą už 10 bilijonų do-
larių vertės duotas lend-
lease karo reikmenis. Nie-
kas negali patirti kam ji
jas sunaudojo, ką gali gra-
žinti ar kiek atsilginti už
tai ką pasilaiko.

Takos sutarčių su dides-
nėmis valstybėmis nepada-
ryta per pusantų metų
po karo, vis dėl sovietų už-
kirtimo tam keliu.

Išrodo ir kad U. N. pa-
stovią vietą privers Ameri-
ka priimti ten kur bus di-
džiausias komunizmo suku-
rys.

Požeminis komunistų ju-
dėjimas davė komunistams
pasekmes Pietų Amerikoje.
Europoje komunistai su-
laužė socialistų opoziciją į
trupinius. Italijoje jie lai-
mė miestų rinkimuose ir pa-
sigauja socialistų paramą.

Anglijoje Darbo partijo-
je įvarė kylį prieš Ameri-
ką. Visu pasalingumu da-
bar varosi pasibloktšti Ispa-
niją ir tam Maskva negaili
jokių pinigų.

Molotovas sutiko iškla-
syti tam tikrų mažų šalių,
kaip Danijos, Belgijos, Ho-
landijos, reikalus Londone,
kur Šausio 14 sutiko laikyti
posėdį ir pradėti svarst-
ymą mažų šalių reikalavi-
mų prieš Vokietiją.

Maskvoje Kovo mėnesį
įvyksias didžiųjų posėdis
pradėjimui svarstyti Vo-
kietijos klausimo.

Iš Federalės valdžios įs-
taigų per metų laiko iki pa-
baigai Rugsėjo m. paleista
495,500 tarnautojų. Jie bu-
vo biuruose surištuose su
karo pravedimo reikalais.

Ekonomika

VALDŽIOS ekonomistai ap-
skaičiuoja kad šymet visos ša-
lies gyventojų ir biznių ineigos
pasieks niekad nepasiektą auk-
štį — apie 165 bilijonus dola-
rių. 1941 metais prieš karą
ineigos pasiekė \$96,900,000,000.

ZINOVAI privedžioja kad
netrukus turės apsieikti kai-
nų kritimas įvairioms reikme-
niams, kaip greit tik prasidės
žymesnis darbingumas ir atsi-
ras daugiau įvairių reikmenų
kurių žmonėms taip reikalinga.
1920 metais, po pereito ka-
ro, nežiurint darbininkams al-
gų pakėlimo, kainos pradėjo
eiti žemyn, delto kad reikme-
nų pradėjo būti pakankamai.

ANGLIAKASIAI, kurie per
tris savaites išbuvo be darbo ir
negavo mokėti, be abejo vėl no-
rės dirbti ilgesnes valandas ir
pasivyti su prarastomis algo-
mis, bent dabar prieš šventes.

Kaip pereitą Birželio mėnesį
skaitlinės rodė, mainieriai kurie
dirbo šešias dienas po devynias
valandas, uždirbo vidutiniai po
\$13.40 į dieną, \$74.40 už šešias
darbo dienas, 54 valandas; po
\$67 savaitėje jeigu dirbo pen-
kias dienas, 40 valandų.

John L. Lewis norėjo iškovo-
ti \$74.40 užmokestį už 40 va-
landų savaitę, ir streiką patai-
kė iššaukti kaip tik žiemos pra-
džioje, tikėdamas nugalinti
kasyklų savininkus, valdžią ir
140 milijonų šalies gyventojų,
galvodamas kad užklupus žie-
mai nebus anglies, ir visi su-
tikis jo reikalavimus išpildyti.

Kas sumokėtų už pabrangu-
są anglį? Nagi visi likusieji
šalies gyventojai.

DABARTINI streiką Lewis

atsaukė iki Kovo 31, 1947 me-
tų, kada vėl gali ką nors su-
galvoti ir sukelti naują suiru-
tę ir sutramdymą mainieriams
darbo ir užmokesties.

Jeigu per visą metą ištisai
be klidymų angliakasiai dirb-
tų, jie per 52 savaites metuose
iškastų 650 milijonų tonų
anglies, ir gautų pilną užmo-
kestį už 52 savaites. Streika-
vimais praranda po šimta-kita
dolarių ir niekad negali pasi-
vyti tų nuostolių, nes pasitaiko
vėl kiti streikai.

OPA, kuri dar laikosi, kad
ir visai apkarpyta, praneša kad
1947 metais gal galės padidinti
žmonėms skiriamą cukraus kie-
kį. Tas gal bus padaryta me-
tų pradžioje.

Apie namų nuomų pakėlimą
OPA dar visai nekalba.

KAIP svarbus ethyl alkoholis
buvo karo reikaluose parodo
skaitlinės iš 1939 ir 1944 metų.
1939 metais jo buvo pagamin-
ta 104,000,000 galionų, o karo
metu, 1944 metais, buvo paga-
minta 569,000,000 galionų.

DUBLINE, Airijoje, vienos
dirbtuvės penki darbininkai
streikavo per 8 metus, ir vaik-
ščiojo kasdien gatvėje prie jos
durų su iškaba ant pečių, da-
bar streiką baigė ir grįžo dirb-
ti.

PENNSYLVANIJOJE

PHILADELPHIJOS PASTABOS

KAI Amerikos Lietuviai tik retkarčiais susivajuoja į konferencijas ar seimus nustatytai gaires Lietuvos nepriklausomybės ir Lietuvos tremtinių Europoje padėti gelbėti, Amerikos Žydu delegatai, suvažiuoję į Atlantic City, N. J., be pertraukos laiko savo kongresą.

Jie tai darė 1945 metais ir, kaip spaudoje paduodama, jie tai atliko ir 1946 metais. Pereitais metais Žydu kongresas nutarė sukelti Amerikos žydijoje ir iš Amerikiečių savo vienaus Žydu tremtinių ir Palestinos laisvinimo reikalams \$100,000,000, ir tą sumą sukėlė su dideliu kaupu.

TIE milijonai dolarių Amerikos žydu surinkti yra naudojami vesti kovai su Angliais visomis priemonėmis už Palestinos: nupirkimui laivų ir kitokių transportų gabenimui juo bėgančių iš Rytų Europos tautiečių į senai prarastą jų žemę; gelbėjimui suvargusių, sergančių, ir kitaip nusigvenusius žydu. Gelbėjimui vedusių jaunuolių, nesėdžių motinų, naujagimių kūdikių, ir žydu kongreso vadai skleidžia net paskatinimą kad kiekvienam žydu ar žydei dingus ar mirus, dešimtis naujai gimusiųjų užimtų jų vietas, kad trumpu laiku žydu tauta būtų vėl priversta iki bent tiek kiek jų buvo prieš Hitlerio pradėtą su Sovietais karą.

Tai žydu kongreso pagrindinis nusitarimas, kaip iš spaudos tenka suprasti—taip žydui dirba ir rupinasi savo tautos išlaikymui ir padauginimui.

AMERIKOS žydams valdant didumą Amerikos spaudos, nesunku jiems pasisakyti spaudoje apie žydu laimes ir nelaimes ir ju skaudų likimą Europoje ir kitur. Kitiems gi čia gyvenantiems Europos žmonių, kurių tautiečių likimas Europoje nei kiek nėra geresnis už žydu, sunku, tiesiog negalima, prireiti į spaudą, papasakoti visuomenei apie savo reikalus.

Diena dienon skaitant Amerikos spaudą, nei su žiburiu nesurasi joje apie Lietuvius ir kitų mažų tautų Europoje likimą, tuo tarpu kai apie žydu bėdas ir reikalus kasdien gali skaityti. Ir nei viena tauta nemoka ir nesugeba taip skustis ir šaukti ir "pasaulio sąžinę" kaip žydu, nors kiti nei kiek nemažiau kenčia ir neša tokį patį sunkų gyvenimo kryžių kaip žydu.

ŽYDU milijoniniais fondais suaugtioti ir papirkti, už žydu skriaudas ir nelaimes kalba be juos užtaria daug šio krašto mokslo, biznio, politikos ir valdžios aukštų pareigūnų, tuo g tarpu apie kitus nusikraustus Europiečius, kurie niekuo nepasaulio, sudarkymo ir visų nelaimių žmonių atnešimo neprisiėję, Amerikiečiai nesurpina kalbėti ar rašyti, jei bent kada kokią eilutę pamatai pažymėta, ir skaitytojai pasidaro didi naujiena ir jau reikiama pastikėjimas ir viltis pasaulio "sąžinė", kad mes irgi nesame "užmiršti".

Iš visko gi tenka daryti išvadą kad pasaulis "sąžinė" visai neturi, tik mus vilioja lengvais prizadais, kaip tas prigingavas mirazas smėlių tyruose!

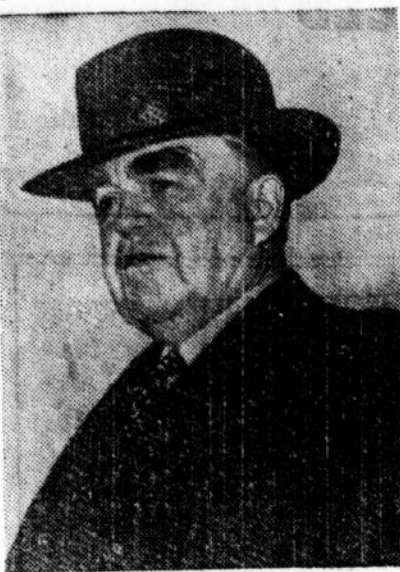
PASTARAS Amerikos Žydu kongresas, Atlantic City, nutarė sukelti 1947 metams \$170,000,000 sumą Palestinos vadavimo, 1,500,000 Europos žydu gelbėjimo ir kitiems reikalams.

Viena atsizymėjus žyde, poria David Levy iš New Yorko, pasekminga aukų kėlime ir veikime moterų žydu tarpe, tapo išrinkta važiuoti 10 savaitių laikui aplankyti Europos šalis, tarp jų ir Lietuvą, tirti toliau išvietintų žydu padėtį ir gyvyšius raportuoti Amerikos Žydu

SEKRETAI DYKAI (FREE)

Tiems kurie užsirašys 32-jų pusl. Lietuvių Naujienas ant 2-jų metų už \$2.00, duosim SEKRETUS dovanai, kaip pasidaryti namie alų, vyną, ir salideri. (52)

LIETUVIŲ NAUJENOS
332 N. 6th St. Philadelphia 6, Pa

John L. Lewis, mainerių unijos vadas, kuris teismo pripažintas kaltu už teismo paniekimą, Gruodžio 7 atšaukė angliakasių streiką.

ANGLIAKASIŲ UNIJOS PABAUDA MAŽA LYGINANT SU NUOSTOLIAIS

Mainerių unijos advokatai ir vadai pakėlė riksmą kai teismas paskelbė savo nuskirtą pabaudą unijai už streikavimą.

Tačiau ši pabauda yra mažytė palyginus su nuostoliais kuriuos dėl to streiko panešė visa šalis — pabauda kokią unijos diktatorius uždėjo visai šaliai apskaudamas streiką.

Streikeriai, be darbo likę kiti darbininkai, geležinkeliai, išdirbystės kurios turėjo sustoti, valstijos mokėjimu bedarbiams atlyginimu dėl streiko panešė daug milijonų dolarių nuostolių per trumpą streiko laikotarpį.

DAKTARAI per metą vidutiniškai išvažinėja savo automobiliais po 12,930 mylių, daugiau negu kiti kurie savo užsiėmimuose naudoja automobilius, išskyrus keliaujančius pardavimų agentus.

organizacijoms apie savo patyrimus.

Žydui j savo darbą įtraukę, jų pramoninių savo vienausiu po visa Amerika.

Šias pastabas rašau ne tuo tikslu kad mes padarytume tai ką žydui gali; pas mus nei turime, nei noro dirbti nėra tiek kiek pas žydu. Bet mums turint panašias mūsų tautos nelaimes, skriaudas, reikia imti bent pavyzdį nuo žydu, kaip išvien, sutartinai dirbant galima dalykai atlikti.

NE SYKĮ jau minėjau savo pastabose, dabar pakartojau vėl, kad tik Amerikos ir Kanados Lietuvių Visuotinis Kongresas turėtų būti suauktas trumpiausiu laiku 1947 metais, kuris galėtų apimti visus Lietuvos, nustatyti vieną planą, kuriuo turėtų remtis ir dirbti kaip išvietintų Lietuvių reikalais taip Lietuvos nepriklausomybės atgavimui. Kitaip, atrodytų, iš mūsų "darbu" išeis tik fiasko.

Z. Jankauskas.

LAIMETOJAI. Dr. John R. Mott, iš New Yorko, generalinis sekretorius Pasaulinės Studentų Krikščionių federacijos, ir Miss Emily Greene Balch, iš Wellesley, Mass., pirmininkė Moterų Tarptautinės Sąjungos Taikai ir Laisvei, kuriuod apdovanoti Nobelio dovana už 1946 metus. Kiti keturi Amerikiečiai laimėjo šių metų Nobelio dovanas už mokslinius atsiekimus.

DR. K. GRINIUI SU-TIKTI KOMITETAS

NEW YORKE šiomis dienomis įvykusiame Lietuvių veikėjų ir įgaliotų atstovų susirinkime sudaryta komitetas priėmimui Dr. K. Griniaus, buvusio Lietuvos prezidento, kai jis atvyks į Ameriką. Dr. K. Grinius randasi Europoje; kada jis galės atvykti į šią šalį dar jokių tikrų žinių nėra.

Prie šio žygio prisideda socialistai, katalikai, sandariečiai, abu susivienijimai, ir Lietuvių spaudos dalis.

Komiteto nariai: pirm. A. Devenienė; vice pirm. Adv. K. Jurgėla; išd. Dr. P. Dagys; sekretoriai Pr. Bajoras, S. Briedis; išd. globėjai A. Vaičiulaitis ir Marė Kizis.

Kviečiama tam tikri asmenys į komiteto garbės narius. Iš komiteto sąrašo matyti kad iš Amerikiečių ir jį inėjo keli mažos reikšmės asmenys, o kita dalį komiteto sudaro pabėgėliai iš Lietuvos. Rep.

DAR APIE PIPIRUS

ŠIO karo metu valdžia buvo pristeigusi visokių biurų kurie supirko visokius maisto produktus, taip kad ukinkai ir jų produktų gamintojai gaudavo aukštesnes kainas, nors pati valdžia nešė nuostolius.

Štai kokia istorija atsitiko su pipirais dabar. Kai šalyje pritrūko pipirų, pereitą vasarą, OPA neleidė pipirų importuoti į OPA kainą ir pardavinėti su pelnu. Už OPA nustatytą kainą, 15 centų svarui, nebuvo galima pipirų importuoti, nes indijos pipirų rinkoje svaras pipirų kainavo 22c.

Vietoje pakelti pipirų kainai "lubas", valdžia pati pasiryžo pipirus importuoti mokant po 23c ir 25c svarui, o čia parduoti OPA kainai po 15c, nešant nuostolius.

Valdžia ir nupirko 2,000 svarų pipirų. Pipirai atgabenti į New Yorką Spalio 26, bet tuo laiku OPA prašalino pipirus kainų varžymą, pipirų kainą, kiek dar jų buvo šalyje iš pirmiau, pasoko iki 87c svarui.

Valdžia neišgalvojo kas daryti; pagaliau Lapkr. 15 pasiryžo pasiulyti tuos 2,000 svarų pipirų rinkai po 75c svarui. Tai buvo su 200 nuoš. pelno.

Tačiau pipirų prekiautojai žinodami kad ne valdžios reikalas kištis į pipirų biznį, atsisakė tuos pipirus pirkti už tokią aukštą kainą. Dabar siūlo juos po 50c svarui, bet pipirai nebus pigesni kaip 75c svaras.

Platinkit Dirvą!

Išsirašyta galima bent kada, Metams \$2. Pusei metų \$1.

LAIMETOJAI. Dr. John R. Mott, iš New Yorko, generalinis sekretorius Pasaulinės Studentų Krikščionių federacijos, ir Miss Emily Greene Balch, iš Wellesley, Mass., pirmininkė Moterų Tarptautinės Sąjungos Taikai ir Laisvei, kuriuod apdovanoti Nobelio dovana už 1946 metus. Kiti keturi Amerikiečiai laimėjo šių metų Nobelio dovanas už mokslinius atsiekimus.

Detroit, Mich., Naujienos

ŠALPOS VAKARELIS ARTEJA

Lietuvai Vaduoti Sąjungos 6-to skyriaus kortų lošimo vakaras, kuris įvyks šeštadienį, Gruodžio 29, Legionierių salėje, Myers Rd. prie Lyndon, artėja; vakareliui bilietai jau platinami. Vakarelyje be pasikortavimo ir kitų pasismagintimų bus progos laimėti gražių dovanų. Po lošimo bus muzikos, galėsime pasišokti. Taipgi bus užkandžiai ir gėrimai.

Kiek teko skaityti laikraščiuose ir iš žmonių patirti, kitų miestų Lietuviai prieš šias Kalėdas surinko gerokai aukų nuo gerasirdžių Lietuvių, už kurias išsiuntė maisto badaujantiems Lietuviams Europoje.

Šiuo gražiai atsizymėjo Clevelandas. Ten naujai atvykusio iš Europos Lietuvis Inž. Martynas Laurinavičius iniciatyva suorganizuota naujai atvykę Lietuviai, kurie surinko gerokai aukų pasiuntimui pabėgėliams Kalėdinių dovanų. Clevelandiečių centras yra Dirvos redakcijoje. Taipgi New Yorkiečiai ir Brooklyniečiai savo aukas paskyrė Kalėdų dovanoms Lietuviams tremtiniais. Kai kas net po pusšimtine paaukojo.

Mūsų miesto Lietuviai šį kartą atsiliko ir Kalėdų dovanų išskiriant asmeniškias dovanas. nepasituntė. Bet užtai šio rengiamo vakarelio pelnas skiriamas tremtiniais paremti. Vi si geri Detroito Lietuviai prašomi dalyvauti Gruodžio 29 vakarelyje ir prisidėti prie paremimo mūsų brolių užjūryje.

PADEKOJO PONIAI ROOSEVELTIENEI

LVS 6 skyrius parašė laišką velionio Prez. Rooseveltto žmonai Eleanorai Robseveltienėi, padėkodamas jai už jos gynimą tremtinių reikalų. P. Rooseveltienė gina visų tremtinių reikalus, o juos gindama gina ir Lietuvius.

Laišką parašė Helena Rauby su skyriaus valdyba. Laimė kad mes turime čia gimusių Lietuvių dirbančių už Lietuvos išlaisvinimą, kaip kad p. Rauby.

BALF VAJUS PRADĖTAS

Kada BALT centre eina prisiruošimas prie sekančių metų vajaus, mūsų BALT 76 skyrius jį jau pradėjo ir gana pasekmingai. Čia darbščios valdybos ir narių, kaip jau rašiau, buvo surengta bingo party, kuri davė arti \$300 pelno. Tai graži pradžia.

Skyrius paskelbė ir narių vajų ir gavo geras pasekmes — prisirašė apie 50 naujų narių. Net ir aukų nuolat gaunama.

Bingo vakarelio rengimo komisiją sudarė šios darbščios narės: B. Keblaitienė, P. Medonienė, O. Kratavičienė, R. Mikniėnė, O. Grybiėnė, E. Pauzėnė.

Nutarta kitą bingo vakarelių surengti pradžioje Kovo mėnesio sekančių metų. Tai ištikro girtinas skyriaus pasidarbavimas.

BOLŠEVIKAI PASIGYRĖ

Gruodžio 8 d. Lietuvių bolševikų, Žydu vadovaujamus radio pasigyrė kad Rusai atvežė Lietuvon 5 akėčias. Matyt žinių pranešėja, išdavikė Masytė nieko nenusimano kiek reikiša 5 akėčios tokioje šalyje kaip Lietuva. Jei ji nusimanytų tai gėdintųsi net apie tai minėti.

Mano tėvelis penkias akėčias būtų padirbęs per 5 dienas dirbdamas po 5 valandas į dieną. Jei bolševikai leistų Lietuvos piliečiams vartoti Lietuvos esamą medžiagą pasidirbimui akėčių tai jie pridirbtų jų ir patiems Rusams. Bet kas nepažysta Rusijos bolševikų, tam lengva apie juos plepšti.

M. Sims.

Švedijos sosto ipėdinis, Princas Carl Gustaf, 6 mėnesių senumo, pirmas sunus gimęs dabartiniam sosto ipėdiniui Princui Gustaf Adolf ir jo žmonai.

ADV. OLIS UŽEMĖ SAVO PAREIGAS

CHICAGO, Ill. — Gruodžio 3 d. Chicagoje užėmė Cook apskrities Sanitary District Trustee vietas keturi naujai išrinkti Republikonai, tarp jų mūsų vienuoliktis Adv. Antanas A. Ollis.

Teisėjui prisaikdinus naujai išrinktus į jų pareigas, sekė atitinkamos ceremonijos. Ceremonijų pirmininku buvo buvęs Republikonų Cook County pirmininkas, Russell Root, dabar kandidatas į mayorus Chicagoje. Jis perstatė Olį kaip savo kandidatą iš jo distrikto ir džiaugėsi kad Ollis laimėjo tą svarbią vietą.

Po tam, didelėmis ceremonijomis Darius-Girenas Amerikos Legiono Posto vardu Lietuviai Legionieriai įteikė Oliui didelę šilkinę Amerikos vėliavą kaip dovaną. Ollis dėkodamas vėliavai pasakė kad jis tą vėliavą laikys visada kolei turės tą darbą.

Amerikos laikraščių atstovai traukė paveikslus, daugiausia Ollio ceremonijas, tas davė visiems daug gero upo, ypač Lietuviams, nes kiti tikrai užėmė savo vietas, bet Oliui ta proga padaryta didelė iškilmė.

Kalbėtojai buvo Gubernatorius Dwight Green, Senatorius Brooks ir naujas Republikonų Cook County pirmininkas John Leonard East.

Tą vakarą Dariaus-Girėno Postas savo salėje pavaišino Ollis for Trustee komitetą ir visus Ollio rėmėjus. Atsilankė netikėtai ir svečiai, Adv. Wm. F. Laukaitis, SLS pirmininkas, su žmona, ir Sekretorius Dr. M. J. Vinikas, kurie tuo metu buvo atvykę į posėdį Chicagoje.

J. Jakubouskas.

Šymet Žus 4,000 Asmenų Mažiau

NACIONALĖ Saugos Taryba iš Chicago's skelbia kad pastangomis mokytį žmones saugumo ir atsargumo, šioje šalyje 1946 metais trafiko nelaimėse žuvusių skaičius bus 4,000 asmenų mažesnis.

Taryba apskaičiavo kad šymet trafike žus 28,000 asmenų, tačiau pastarais skaičiais pasirodo kad žuvusių bus 34,000.

Per Spalių mėnesį šymet žuvo 3120 asmenų visokiose trafiko nelaimėse. Pernai per tą patį mėnesį žuvo 3280.

Šymet žymiai sumažėjo pėsčiųjų žuvimas po automobiliais, saugos taryba skelbia.

PER 1945 metus nuostoliai nuo gaisrų šioje šalyje viršijo \$455,000,000 sumą ir tai buvo aukščiausia bėgyje 15 metų.

BALTijos juroje, Aalando salų grupėje yra 650 salukių, nors ta grupė vėra tik 572 ketvirtinių mylių ploto.

Iš Californijos Padangės

"ZVAIGZDŽIŲ PARADAS" HOLLYWOODE

Lapkričio 22 d. Hollywoode susirinko šimtai tūkstančių žmonių pasižiūrėti "Zvaigždžių Parado" ("Parade of Stars"), kuris buvo surengtas prieš šventinio dovanų pirkimo sezono atidarymo proga.

Paradas vyko Hollywood ir Sunset bulvaruose. Visi šaliogatai, namų langai ir net stogai buvo pilni žiurovų.

Parade dalyvavo keliolika orkestrų, labai daug raitų cowboy'ų ir amazonių, taip pat nemažas skaičius įvairių firmų bei įmonių parengtų iškilmingų vežimų. Iš filmų artistų, kiek teko pastebėti, buvo: Jack Benny, Rochester, Judy Canova, Red Skelton, Kay Kyser, Sabu (raitas ant dramblio), Leo Carroll, Phil Harris su žmona, Alice Faye, Dennis Morgan, Allan Young ir Roy Rogers. Fibber McGee ir Molly važiuo kartu su Kalėdų Seneliu nepaprastai gražiai padarytose rogėse, traukiamose 12 eilnių. Pasakoja kad tos rogės kainavo šios įrengti \$25,000.

Paradas tęsėsi nuo 8 iki 11 val. vakaro.

Bežiūrint parado, man kilo mintis kad, gal but, ir mes galėtume paruošti Lietuviską vežimą su Lietuvaitėmis, tautiškais rubais pasipuošusiomis. Manau kad tai turėtų pasisekti ir sukelti susidomėjimo žiurovų tarpe. O juk juo daugiau žmonių žinos apie Lietuvą tuo geriau. Jei sulauksim kitų metų, bandysim!

LIETUVISKAS SOKIŲ VAKARAS

Lapkr. 24. Burks Hall patalpose įvyko Padėkos Dienos šokiai (Thanksgiving Dance), surengti Lietuvių Vyrų ir Moterų Tautiško Pasilpinio Klub'o Los Angeles skyriaus.

Kadangi šis klubas yra jau senas (įkurtas 1927 m.) ir turis nemažai narių, į šokius prisirinko labai daug publikos — daugiau negu paprastai į kitus parengimus atsilankė. Grojo parengtas orkestras. Šokių metu veikė bufetas. Šokiai tęsėsi iki 10 val. vakaro.

ATVYKSTA DAUGIAU LIETUVIŲ

Šiomis dienomis į Los Angeles atvyko Chicagoiečiai p. Zukauskai ir apsigyveno Hollywoode, Fountain Avenue, savo neseniai pirktuose \$89,000 namuose.

Paskutiniu laiku mūsų bendruomenė žymiai padidėjo, nes beveik kasdien atvyksta čia tautiečiai iš Rytų tikslu apsigyventi saulėtoje Californijoje. Įdomu kad didelis procentas naujai atvykusiųjų yra Chicagoiečiai.

PILIEČIŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Sekmadienį, Gruodžio 1, įvyko Los Angeles Lietuvių Amerikos Piliečių Klub'o paskutinis šiais metais susirinkimas. Buvo išrinkta nauja klubo valdyba, kurion ineina: Klubo steigėjas ir ligšiolinis pirmininkas Charles Luksis — pirmininkas; Juozas Mileris — vice pirmininkas; Bronė Starkienė — sekretorė; Adomas Dikša — finansų raštininkas; Jonas Petruskas ir Jocius — izdo globėjai; Stungis — izdininkas; Frank Masonas — sergiant at arms.

Nutarta surengti Naujų Mėnesio sutikimą Klub'o nariams ir jų šeimoms bei draugams privičiame pp. Jocių bute. Vyriausia šeiminkė išrinkta p. Jocienė.

Balsavimo tvarka buvo priimti du nauji nariai: Jocius ir Archis.

Pp. Julie ir Bernie Swyt tebeleidžia savo antrąjį medaus mėnesį Katalina saloje, kur jie išvyko ant rytojauš po vestuvių, įvykusių Lapkričio 16 d. Jūratė.

Kelsis 16 Mylių į Oorą

Amerikos armijos lakunai daro bandymus su naujai išrastu lėktuvu, raketos budu varomų, pasikelti į orą 80,000 pėdų aukščio. Tas lėktuvas gali skristi 1,700 mylių į valandą greitumu.

Tas bandymas pasiekti 15 ar 16 mylių aukštumą tuoj bus daromas Muroc Dry Lake, Cal.

KELIONĖJE Į LOS ANGELES

K. S. Karpus.

NUO KANSAS į pietus važiuojant, Oklahoma valstijoje jau pasimato aliejaus šaltinių ir įtaisai kurie tą aliejų pumpuoja.

Miesteliuose pradeda matyti cowboys, taipgi Indijonų, o per Texas ir kitas valstijas į vakarus, prie baltųjų ir indijonų dar atsiranda ir kita veislė — Meksikiečiai. Meksikiečiai žmonės tamsaus veido, bet lengvai atskiriami nuo Indijonų. Kadangi kitados buvo lengvas įvažiavimas į Ameriką ir Aziją tamsi ten pradeda rasti didesni skaičiai ir Kiniečių. Didelis mišinys rasių, ir tarp jų, valgyklose ar kur kitur vietoje vietoje maišosi dar vienos rasės žmonės — nors ir du, bet vis tik atstovauja savo rasę — mudu su žmona, Lietuviai. Pagalvojau, daug Lietuvių šiais keliais pravažiuoja į Kaliforniją keliaudami. Kaip kur yra vienas kitas Lietuvis apsigyvenęs tose pietinėse valstijose, o rastum ir darbininkų Lietuviai nors po kelis yra išsimetę po įvairias valstijas.

Žinomas intimitas Dr. Karolis Sarpalius, paveizdan, jau keliolika metų kaip gyvena Houston, Texas, beveik prie Meksikos užlajos vandenų. Sveikatos įieškodami, laikas nuo laiko Lietuviai buna daktarų pasiunčiami į sausą Arizoną, kur klimatas panašus į Kalifornijos klimatą.

PER TEXAS važiuojant, būvom užklupti ir sniego, nors tikėjomeš silto oro. Mat, nuo laurės per Denver atėjo sniegas ir per kelis šimtus mylių mūsų keliu maišėsi. Sniego matm per tris dienas ir oras buvo atšales. Tik išvažiuojant, Arizona valstija palengva pasi- baigė ir sniegas.

Važiuojant kelionėje pradėjo rūpėti kaip praėjo rinkimai, ar Republikonai ar Demokratai laimi. Mažuosie miesteliuose nebuvo galima gauti nei padorių laikraščių, o per radio kelionėje nebuvo galima sugaudyti aiškių žinių. Tik diena-kita vėliau pradėjo pasiekti kad didumoje vietų laimi Republikonai, tiesiog šluoja Demokratus.

TUO KELIU kuriuo važiuavome, pradedant su Texas, ir toliau į vakarus, New Mexico, Arizona ir pati Kalifornija, yra tyrynu ir kalnų valstijos, kur retai ir tik mažesni miestai tūra išaugę, o kitur visur tik kalnynai, pliki, nuogi, visokiausių spalvų, ir tarpe kalnų dideli plotai slėnių, lygumų, kurios prieš milijonus metų buvo jūrų dugnas, dar sausi. Tūmis sausumomis ir tiesias keliai, kuriuos žmogus prasikėlė savo susiekimui.

Pradžioje, kaip tik Ameriką baltieji žmonės atrado, ir kai nekurie pasiekė jau ir Pacifiką pakraščius, apgyveno Meksiką ir jau prasipletė į Kaliforniją, kiti iš Atlantiko į Kaliforniją plaukė laivais aplink visą Pietu Ameriką, o ta kelionė užtrukdavo kelis mėnesius. Aišku, menkas malonumas buvo mažais, prastais būriniais laivais keliauti, ir todėl jais keliauto tik tada jei buvo koks didelis, būtinas reikalas.

Kita kartą pažymėsiu tris nuostabius dalykus kurie mūsų kelyje pasitaikė.

(Bus daugiau)

J. A. Urbonas

Dirvos Agentas Daytonė ir apielinkėje.
1302 Lamar St. Dayton, O.

Petras Lalas

Dirvos Atstovas
Prenumeratams, Skelbimams
39 Union Street
AMSTERDAM, N. Y.

Marijona Milunaitienė

Dirvos Atstovas
Skelbimams, Prenumeratams
841 Hollins Street
BALTIMORE 1, MD.

Zigmas Jankauskas

Real Estate — Insurance
Dirvos Atstovas
Prenumeratams, Skelbimams
536 North 11th Street
PHILADELPHIA, 23, Pa.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse —

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinus Tauta —
Jungo Nevilks!

LAIŠKAI IŠ TEN KUR GYVENA BE NAMŲ

Rašo Dirvos Korespondentas
Paryžiuje.

BAMBERGAS

JAU KELINTA diena kaip slankioju po Bambergą Lietuvos stovyklas. Pasakiau "stovyklas" dėl to kad čia radau ne vieną, o dvi: pirmutinę pačiame mieste ir įkurdintą gyvenamųjų namų blokuose, antra apie porą kilometrų už miesto ir labai bloguose barakuose.

Kelionė iš Niurnbergo į Bambergą buvo pirmutinė laimėjimo. Mat, pirmą kartą radau vietos traukinyje atsistėti ir į traukinį nereikėjo nei pečių grumtis, nei per langą lipti. Tokius dalykus čia visi vadina "laimėmis".

Į Bambergą atvažiavau su ypatingu malonumu, nes čia išvengtų Lietuvos skaičiuje randasi ir mano brolis, kurio jau du metai nebuvau matęs. Penkios valandos kelionės man praėjo labai greitai; mat, šalia turėjau tris bendrakeivius, atvykusius į Vokietiją iš Sovietų Sąjungos. Tai buvo Izraelio tautos nariai, gyvenę Bamberge, kur yra nemažas jų lageris, ir iš jų pasikalbėjimų supratau kad jie vyko iš Miuncheno, iš Amerikos konsulato, kur prašėsi imigracinių vizų. Mano tie trys "kaimynai" kalbėjosi lenkiškai ir su juokais pasakojosi vienas kitam kaip ir kur jiems tekę kautis su Vokietiais raudonosios armijos daliniuose. Minėjo Stalingradą, Smolenską, Viazmą ir kitus daug kartų komunikatuose kartotus miestų vardus.

VISKAS tas buvo man nelabai įdomu, ir aš tik viena ausimi tekrepčiau dėmesio į jų šnekas. Visą laiką aš jieškojau atsakymo: kodėl šie "raudonosios armijos" herojai... paliko Sovietų Sąjungą, paliko armiją ir, turbūt, ne be vargo atkeliavo į Bambergą lagerį?... Kas juos vertė? Kokiais motyvais jie atsisakė toliau gyventi bolševikų "rojuje"? Turėjau didelį norą užmegsti pasikalbėjimą su jais.

Kiek aš suprantu, jūs klausiate iš Rusijos? — pagaliau paklausiau vieną jų. — Ar jau senai iš ten?

Senai... — nymkė užklaustasis ir nusuko galvą į kitą pusę....

Įdomu kaip ten dabar gyvenama... — ištariau lyg pats sau statydamas klausimą. Nei vienas iš minėtų bendrakeivių man nieko ir tai neatsakė. Supratau kad tokiais temomis jie nenori kalbėtis. Ir kad "sklandžiai" užbaigčiau "pasikalbėjimą", paklausiau ar jie važiuoja įrgi į Bambergą ir atsakius "taip", pridėjau, "Ah, so...." ir tuo aš grįžau į tylaus klausytojo rolę. Jei jau "raudonosios armijos" herojai bėga, bėga taip vadinami to režimo numylėtiniai... tai kuriems gi galams UNRRA dar vargina Lietuvos klausimu, "kodėl jūs nenorite grįžti į Lietuvą"?!

JAU ŠIO laiško pradžioje sakiau kad Bambergą Lietuviai išdalyti dviem stovykloms. Ir mano programa čia njeu nesiskyrė nuo tos kurią aš vykdžiau kitose stovyklose. Apžiūrėjimai mokyklų, stovyklos gyvenimo sąlygų, pasikalbėjimai su atskirais tremtiniais, pasiinformavimas apie jų nuotakas, moralę ir kitus "emigrantinius" klausimus. Vėl aš galėčiau kartoti tą patį ką jau kituose laiškuose rašiau: DP stovyklose tegalima rasti panieką, sunkų, netikrą ir pilną nežinios gyvenimą. Vieni pa-

tos sukrautos. Suvaryta ir apgyvendinta žmonių tiek kiek telpa. Kiekviena šeima turi savo "stalą", kurį atstoja čemodanas ar dėžė. Kedžių tik viena-kita tesimato. Sėdi žmonės ant lovų, o tie kurių lovos "antrame aukšte", skolinasi jas iš kaimynų. Jei visi ant lovų nesutelpa tai pasinaudoja ryšuliais savo skarmalų....

Vyrai apšiapę-nesiskutę, be kaklaraiščių ir su suglamžytomis apsiaustais; moterys susivėlusios, išvargusios, išvertomis akimis, išskankintais veidais.

Aplinkuma, matytis, yra tokia bjauri kad žmonės trūksta įgėgų ne tik susitvarkyti, bet ir gyventi nėra noro. Dvidešim-trisdešimt asmenų gula ir kelia kartu: vyrai, vaikai, moterys, seniai ir jaunikiai.

Nuo šios "išsijojimo" dienos visi jie dabar priklauso Vokietijai (ką bekalbėti mažų vaikų) turinčioms, gyventi stovyklose yra begalo sunku. Nei kur padariai išsiskalbti, nei kur žmoniškai paguldyti, nei kur gerai apginti, nei kur patogiai išsivirti ar sušildyti.

Vyrai prasistumdavo buriais kiemuose, praleidžia laiką pasikalbėjimais, diskusijomis, kormomis ar kitokiais prasimanymais. Gi moterys visą laiką priristos prie vaikų, priristos prie "apyvokos" darbų (išsiplauti, susilopyti, apsiavalyti). Ir kiekvieną kartą kai aš pasikalbėjimuose su moterimis stovyklose užsimindavau jų skirtingą padėtį, beveik kiekvienai nuriedėdavo ašara ir visos galimai nusiskųdavo kad joms ypatingai sunku gyventi stovyklose.

TOKS jau laikas man pasitaikė kad aš kiekvieną stovyklą randu "susijaudinimo" stovyje. Vienoje "sijojimas" dar laukiamas, kitoje jau vyksta, dar kitoje — ką tik praėjęs. Ir visur žmonės užimti neramių minčių. Visur jauti nuotaiką lyg prieš baisią audrą, lyg platus gaisro metu, lyg laukiant žinios, žinant kad ji gali būti gera arba bloga.

Taigi ir Bamberge pataikiau ką tik po "sijojimo" (screening). Dalis tremtinių jau buvo iš stovyklų išvežti, dalis dar nežinojo sprendimų, bet visi buvo labai neramūs. Ir neramūs dar ypatingai dėl to kad čia pat prie stovyklos matė "išsijotų" Lietuvių likimą.

Nuėjau ir aš jų aplankyti. Ir tik pamatęs kas laukia išsijotajai, supratau kaip nerimtai raminau stovyklos žmones, sakydamas jiems kad nereikia to "juodo screeningo" taip labai bijotis. Jokių bulų aš nesitikiu galėsiu jums aprašyti tą vaizdą kokį aš mačiau Bamberge vienoje mokykloje kur buvo patalpinti "išsijotieji" Lietuviai ir kitų tautybių DP.

Koridoriai priklausė rišlių, čemodanų, maišų ir paketų su visais nelaimingųjų turtais... Prikrauti taip kad vos gali pralsti neužkliuvs. Kambariuose visur tokių rišlių pilna, ir jautėsi lyg skudurų sandėlyje. Čia pat lova prie lovos ir dar keliais "aukštais" viena ant kitos.

Kur aš keliausiu iš Bambergą dar jums pasakyti negaliu. Noriu čia ilgiau pasidžiaugti. O kodėl, tai aš jau sakiau.

DVYNUKES SLAUGES studentės, pasitarauja priėmimui trynukų seserų gimusių Albany, N. Y., ligoninėje, kurių su-
laukė St. Albans, Vt., gyventojai Mr. ir Mrs. Peter J. Skicke.

VOKIETIJA PRIEIS LIUDNO GALO

RASYTOJAS Karl H. Von Wiegand iš Romos rašo:

Laikas liautis nudavinėjus.

Baisi tikrėnybė turi būti su-
tikta visu rimtumu, ir tik taip
bus galima išspręsti tą keblią
problema.

Didesnėje dalyje Europos
siaučia badavimas.

Komunistų laimėjimai Itali-
jos ir Prancūzijos rinkimuose
yra aiškus įrodymas didėjan-
čio nepasitenkinimo.

"Maistas" užima svarbiausią
vietą Europos spaudoje.

Vokietija, Austrija ir Itali-
ja yra svarbiausi maisto krizio
centrai. Visos tos trys šalys
pasidavė "besąlyginai". Vokie-
tija neturi savo valdžios.

Sulyg Genevos sutarties, ku-
rią pasirašė Amerika, Britani-
ja ir Prancūzija, tik ne sovie-
tai, tos šalys kaip nugalėtojos
yra atsakomingos už žmonių
gerovę.

Iš Britų, Amerikiečių, Švei-
carų, Vokiečių ir kitų šaltinių
eina apkaltinimai ir įtarimai
betvarkės, neatsakantumo ir
net nepaisymo iš nekurių oku-
pacinių įgėgų pusės.

Iš visų pusių eina baisios ži-
nios apie tai kas daroma Voki-
tijoje.

DABARTINIS krizis buvo
permatomas, jeigu kas norėjo
matyti. Per vasarą aš daviau
persėgėjimus savo rašiniuose.
kad reikia kas nors daryti, nes
maisto krizis neišvengiamas.

Amerikos militarinė tvarka
Vokiečių ir Austrijos dalyse yra
apgailėtina, rašytojas sako.
Vokietija ekonomiškai aplei-
sta, ir smarkiai krypta į tuš-
tumą industrialiu atžvilgiu Eu-
ropos centre.

Tačiau, Vokietija reikalauja-
ma mokėti karo atlyginimus ir
išlaikymą okupacinių kariuo-
menų Amerikos, Prancūzijos,
Britanijos ir Rusijos, o gi ry-
tinės Prūsijos dalis priskirta
Lenkijai.

Ar tame visame yra kiek iš-
minties? Patys sąjungininkai
stumia Vokietiją į prapultį sa-
vo netvarkia politika.

Nors Potsdamo sutartis nu-
statė kad okupacijos metu Voki-
tija bus laikoma kaip viena
ekonominė valstybė, tačiau kas
padaryta: ji suplėšyta ir ryti-
nė pusė pavesta sovietų sunai-
kinimui pirmiausia.

VOKIETIJA šiandien, kaip ir
dauguma Europos, yra alkana.
Prasidėjo jos fiziškas gedimas
nuo lėto badavimo.

Komunistų laimėjimai Itali-
joje ir Prancūzijoje surupino
ir Vatikaną, kuris pasakė:
"Amerikiečiai ne na cizmą
naikina Vokietijoje, bet įveda
bolševizmą."

Turėdami atominę bombą
mes nei kiek nesibijom komu-
nistinės Rusijos ir pilnai gink-
luotos, tačiau Amerikiečiai vis
dar kalbą apie nuginkluotą, de-
militarizuotą ir be industrijos
likusią Vokietiją kaip "pavojin-
gą taiką" ir sako dar ji gali
"kėsintis užvaldyti pasaulį".

Liaukimės savo įsivaizdavimais.
Bukime rimti tokiuose
atsakominguose dalykuose kaip
Amerikos užsienio politika.

Austrijai, Italijai ir Japoni-
jai buvo leista suorganizuoti
savo vyriausybes, nors jų tei-
sės apribotos. Bet ne Vokie-
tijai!

Istorija primė kalnę perga-
lėtojų už mirtis iš bado tuk-
standžių žmonių, kuriems nelei-
džiama turėti nei savo val-
džia nei tvarkyti savus reika-
lus. Jei pažvelgsime į tikre-
nybę "naujojo pasaulio", kurį
sakoma dabar kuria, pamatysi-
me kad niekas nėra padaryta
ir nedaroma.

Pusantrų metų po karo pa-

baigos Europoje ten nėra tai-
kos ir nematyt kad ji bus grą-
žinta per daug mėnesių ateity-
je.

Virš visko vyrauja karas komu-
nizmo, socializmo ir kolek-
tivistų prieš demokratinį indi-
vidualizmą ir laisvą pramonę,
ir už politišką, ekonominį ir so-
cialinį užvaldymą pasaulio.

Kolektizmo įgėgoms vado-
vauja visu gudrumu ir planuo-
tu pasiryžimu komunistinė So-
vietų Rusija, prieš stipresnę už
savo demokratiją, individualiz-
mą ir kapitalizmą, kurį vado-
vauja, bet nežinanti kaip ir
neparodanti jokio patvarumo
Amerika.

Komunistinė Rusija visu pa-
siryžimu bando pasiekti galy-
bės ir įtakos Europoje ir Azi-
joje, kaip savo tikslo užvaldy-
ti pasaulį.

KOMUNISTAI stojo į atvirą
karą ir prieš bažnyčią ir religi-
ją, ypatingai didžią Katalikų
Bažnyčią.

Dešimtys milijonų žmonių
neturi pakankamai maisto, ki-
ti tiesiog badauja, o daugybės
pajungta vergijon Rusijoje ir
Sibire.

Ta vergija yra užtvirtinta ir
sovietai naudoja ją.

Pav., sako rašytojas, neseniai
budamas Berlyne, U. S. Gen.
Lucius Clay, militarinės val-
džios vedėjas, protestavo prieš
deportavimą Vokiečių technikų
ir kitokių darbininkų į Rusiją
ir Sibirą, Rusų armijos vadas,
Gen. Kurochkin, pareiškė jis
turi tam sutikimą pasirašytą
Gen. Eisenhowero, Fieldmaršalo
Montgomery, Maršalo Zuko-

PIRMAS Amerikiečio kario ku-
dikis gimęs Japonijoje. Vaizde
parodoma Melina Rita Dugas,
Roberto J. Dugas, iš Milwau-
kee, Wis., žmona, su savo nau-
jagimiu kudikiu.

vo ir Prancūzų Generolo Koe-
nig. Tame rašte pasakyta kad
Vokiečių vyriausybė pristatys
darbininkų, specialistų ir dar-
bo vedėjų ten kur bus reikalin-

Siųskit Savo Prenumeratą DABAR knygai

LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE

"LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE" leidžiama knygoje, bus
apie 350 pusl. didumo. Kurie užsisakys šią knygą išanksto, tų
vardai tilps knygoje. Skubėkit! Knygos kaina \$3, dvi už \$5.
Pageidaujama stambesnių aukų knygai paremti—tai bus prisi-
dėjimas prie Lietuvos vadavimo pastangų rėmimo.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Siunčiu savo prenumeratą šiai naujai leidžiamai knygai:

\$..... Knyga "LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE"

Vardas .....
Adresas .....
Miestas ..... Valstija.....

Nepirk Kiaulės Maiše!

Dabartinis gausus pareikalavimas gasinių įrengi-
mų namams apšildyti užpildė rinką nežinomo iš-
dirbimo ir labai abejotinos rūšies ir saugumo pa-
dargais. Net patys GERIEJI konversiniai šildy-
tojai turi būti TINKAMAI PARINKTI ir ATSA-
KANČIAI ĮDĖTI sulyg jūsų namo ypatingų rei-
kalavimų. Taigi, gavimui tikro patenkinančio ir
atsakančio darbo, susitarkit tam tikslui su žino-
mu plumberiu arba šildymo kontraktorium.

Taipgi, pasinaudokit mūsų dykai teikiamu patar-
navimu tame reikale. Mes suteiksime tam tikras
paruoštas formas surašymui viso reikalingo jūsų
namo apšildymo įrengimo ir patikrinsim tą įren-
gimą po to kai jis bus įtaisytas. Mes noriai per-
žiūrėsime tą visą įtaisymą jūsų name, taipgi.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

KODEL TREMTINIAI VOKIETIJOJE NEGRYŽTA NAMO?

BJO ŽIAURAS BOLŠEVIKO

Šiuo metu Europoje yra šimtai tukstančių žmonių kurie dėl įvairių karo veiksmų ir persekiojimų turėjo palikti savo namus ir gyvena tremtinio gyvenime. Dalis jų vadinamų D. P. (displaced persons, išvietintų asmenų) grįžo į savo gyvenamas vietas, t. y., Belgai, Prancūzai, Holandai, Italai — tai tie kurių valstybės vėl tapo laisvos ir nepriklausomos.

Tačiau didelė dalis jų D. P. dar ir dabar gyvena įvairiose Europos valstybėse, daugiausia Vokietijoje, negalėdami grįžti į savo namus, kadangi jų namuose viešpatuoja bolševikai, mažų ir laisvų mylinčių tautų pabaisa. Taigi dabar, kada kalbama apie amžiną taiką, tukstančiai Lenkų, Rumunų, Slovakų, Latvių, Estų, Lietuvių ir kitų tautų žmonių geriau sutinka kęsti sunkų tremtinio gyvenimą, būti paniekintam, apšmeižtam ir vietoje mirti, negu grįžti į savo tėvynę, kurią bolševikas laiko prispaudęs savo letena.

Maskvos agentų tarpe Amerikoje, tarp kurių yra ir labai daug buvusių Lietuvių, kurie ir dabar drįsta vadinti save Lietuviais, yra varoma propaganda kad tie pabėgėliai Vokietijoje — Lenkai, Slovakai, Rumunai, Latviai, Estai, Lietuviai ir kiti — tie tukstančių tukstančiai žmonių yra Hitlerio draugai, pro-naciai, banditai, plėšikai.

Tie Maskvos agentai, Stalino pakalikai, tuo įrodo kad jie tikrai didelius pinigus gauna, jei gali tuos nekaltus žmones, senelius, vaikus taip šmeižti.

Nenoriu čia įrodinėti tų žmonių nekaltybės, ir pasakoti tas kančias kurias jie turėjo išgyventi per bolševikų ir nacių okupacijas ir dabar dar kenčia budami tremtinių padėtyje, bet tik noriu jus paklausti atsakymo į vieną klausimą:

Ar daug Amerikonų išbėgo iš Amerikos šių metų Lapkričio 5 d. kai rinkimus laimėjo Republikonai?

Manau kad jūs nesiginčysit: nei vienas!

Stalino pakalikai sako kad Lietuva pasiliko kaip ir buvo. "Liaudis" nuvertė Smetonos režimą, valdžią paėmė darbininkai ir Lietuvoje pasidarė tikras rojus.

KAS TIE "DARBININKAI"?

1940 metais "darbininkams" paėmus valdžią iš Lietuvos visai mažai kas beisbėgo, tik toji "valdžia", faktiškai Maskvos bolševikai, suskubo vietoje išžudyti ir išvežti į Sibirą apie 70-80 tukstančių Lietuvių. Butų jų ir daugiau išvežė, bet nepaspejo.

Kai antrą kartą atėjo į Lietuvą bolševikai, t. y. 1944 metais, Lietuviai jau nebelaukė, kas spėjo ir kas galėjo bėgti. Ne vieni Lietuviai bėgo, bėgo

ir Latviai, Estai, Lenkai, Rumunai, Vengrai, Bulgariai, Slovakai. Atėjus Rusams į Vokietiją iki Berlyno ir toliau bėgo ir Vokiečiai.

O štai dabar bėga iš Rusijos ir Lenkijos ir Amerikiečių zona ir tukstančiai žydų, kurie saugiausia jautėsi Stalino prieglobstyje. Visi jie bėga palikdami savo tėvynę, namus, turis, gimines, artimuosius. Bėga kaip stovi, gelbėdami brangiausią dalyką — gyvybę!

NIEKAS NEBĖGA PAS RUSUS

Niekur negirdėta kad toje pačioje Vokietijoje iš Anglų ir Amerikiečių zonų žmonės bėgtų į Rusų zoną, kai tuo tarpu iš Rusų zonos kas tik galėtų spruktų į tą pusę. Kodel?

Amerikiečiai ir Anglai nevaižinėja po tremtinių stovyklas ir nekalbina žmonių važiuoti į Ameriką, žmonės net patys nori važiuoti; o bolševikų agentai važinėjo po stovyklas Amerikiečių ir Anglų zonoje, rengia prakalbas, mitingus, žada duoti žemės ir gerą darbą, tik važiokit į Sovietų Sąjungą, į tikrą rojų. Grašo kad jei nevažiuos čia niekas neduos valgyti, UNRRA bus greit panaikinta, o ten visko gausit kiek norėsit.

Nepasiseka nei vieno prikalbinti grįžti po sovietais. Į tuos mitingus prievarta suvaryti išklauso tų šunų lojimo ir dantis sukančią tyli. Jie visi — Lenkai, Ukrainiečiai, Latviai, Estai, Lietuviai ir kiti — turi tvirtą pasiryžimą: "Geriau čia vietoje mirti, vadinkit mus pro-naciais, kolikiat žemiausiais žodžiais, bet į Stalino rojų negyšim."

Amerikiečių ir Anglų valdžia tai supranta ir žino, ir tremtinių prievarta nevaro, nors bolševikai ir nori juos užbent kokią kainą nupirkti.

Prieš metus laiko Amerikos Okupacinė Valdžia Vokietijoje išleido teismo įstatymus tremtiniams. Tuose įstatymuose numatytos įvairios bausmės už sunkius nusikaltimus. Numatytos kalėjimo bausmės nuo 1 iki 10 metų. Už didžiausį nusikaltimą — žmogaus nužudymą — numatyta — mirties bausmė.

D. P., reikią tremtinių, prievarta išsiunčiamas į savo tėvynę!

Reikią ir Amerikonai supranta kas reikią grįžti į Stalino rojų!

SOVIETUOSE, kur aukštesni valdovai turi patiekę liaudžiai neva konstituciją, kuri užtikrina visiems žodžio laisvę, žmonės pakliuva į kalėjimus ar išstremiami į Sibirą už paabėjimą kad jų šalyje žodžio laisvė yra. Jeigu kas kitaip mano ir drįsta apie tai prasištarti tas jau žuvęs.

Kraft Foods kompanijos prezidentas išrašo \$5,000 čekį jaunų ukininkų sąjungai Amerikoje, tos organizacijos įsikurimo proga.

KAIP BALF TIKISI SUŠELPTI?

PO BALF seimo New York'e kur buvo nutarta sukelti pusę milijono dolerių Lietuvių pagėlių šelpimui, buvo tikėtasi tuoj prasidedant vajaus, ypač kad veik visoms Lietuvių kolonijoms ir valstijoms buvo nustatyta net kvotos.

Kai BALF pirmininkas, Kun. Dr. Koncius, pastaru laiku pasiryžo pervaziuoti nekurias mūsų kolonijas, tų kolonijų veikėjų tikėjo kad tai bus pradėtas BALF aukų vajus, ir norėjo tai padaryti. Tačiau BALF pirmininko misija tose kolonijose buvo tik pasikalbėti su veikėjais, o vajus — na dievai žino kada bus pradėtas.

Tuo tarpu, Europoje baigiamą UNRRA globa išvietintiems žmonėms, o ir prie to dar tie patys išvietinti Lietuviai, kaip matysite iš šiame Dirvoje numerio telpiančio aprašymo ant 5-to pusl., "Lietuviai Wuerntembergo ir Badeno Padangėje", tikisi BALF paramos, nes UNRRA teikiama pagalba nepakanka.

"Norim tikėti kad ta parama ateityje bus dar efektingesnė, nes pačių tremtinių materialinis pajėgumas diena diena mažėja", sako rašytojas.

O iš ko BALF tą paramą net padidėjusią, duos? Ar tik neapvilis, ir labai skaudžiai, tų kuriems BALF pirmininkas gal visokių pažadus darė, jeigu BALF vajaus nepradeda?

KODEL gi nepradeda? Nagi dėl vienos "menkos" priežasties: mūsų tarybininkai pasiūlo pirmiau sukelti savo fondui \$250,000, tai BALF turi palaukti...

Kaip žinoma, tarybininkai išleido apie \$60,000 savo "informacijos centro" išlaikymui (po to centro būdžetu paslėpta eilė kitokių išlaidų, kad ir tokių kaip tarybininkų gausus pagurkšnojimai kada tik jie suvažiuoja į posėdžius).

Už tuos pinigus kas iki šiol išleido savo "informacijos centro" išlaikymui, galėjo padaryti daug naudos, gi tuo tarpu jų darbai yra mažyčiai, didumoje pasigyrimas atstovavimu "visų Amerikos Lietuvių" ir išleidimas kelių mažos vertės knygelėlių, po to tik pamėgdžijimas LVS darbų.

Kokiems svarbiems darbams dabar kelia tuos \$250,000?

Lai sau keltų, niekas nuo to nelaiko. Bet kada BALF vajų atstumia pusei metų užpakalin, išvietintų Lietuvių šelpimą padeda į šalį, o savo reikalingą pastato pirmiausia, kiek gi gali tikėtis surinkti BALF po tarybininkų iškolectavimo 250 tukstančių dolerių?

Bet BALF turi tylėti, turi užsileisti, nes tarybininkai turi BALF ant virvutės pasirišę.

Kadangi tarybininkai niekad nepasieks savo \$250,000 sumos, kas bus su BALF vajum? Be abejo, BALF reikalu, kaip bendru, šauksis ir į tautinę visuomenę, kuri labai duosni labdaros reikaluose. Tada ras reikalo skelbti kad visi bendrai privalo BALF remti, bet dabar jie patys jam kenkia, užkisdami savo reikalą pirmiausia. BALF. Narys.

Lietuva Tironų Pančiuose

(Tęsinys iš pereito nr.)

VIENOS VERGIJOS PABAIGA

I. Lietuva ant Kelio "Maskva-Berlynas"

1. Po Sovietų-Vokiečių susitarimo uždanga

ISAS pasaulis buvo nustebintas kai 1939 metais Rugpjūčio 23 d. Maskvoje Molotovas ir Ribbentropas pasirašė Sovietų Sąjungos-Vokietijos ne puolimo sutartį. Pasirašė tuo metu kai Prancūzijos ir Anglijos delegacijos toje pačioje Maskvoje jau trečias mėnuo vedė derybas dėl karinės sutarties su Sovietų Rusija prieš Vokietiją, kuri jau buvo paruošus Lenkijos užpuolimą.

Kodel Sovietų Sąjunga taip negražiai, taip klastin-kai ir keistas pasielgė buvo visokių viešų ir privačių aiškinimų. Bet Kremliaus pasielgimą beaiškinant, paaiškėjo kad sovietai savo derybose su Anglais ir Prancūzais reikalavo leisti jiems užimti Pabaltijo kraštus — Lietuvą, Latviją ir Estiją. Tas reikalavimas buvo remiamas strateginiais sovietų motyvais ir jų jau tada numatyto karo su Vokiečiais planais. Anglais ir Prancūzams nepatenkinus sovietų norų dėl Pabaltijo kraštų okupacijos, o be to, nesutikus Lenkijai ir Rumunijai praleisti sovietų kariuomenės, Kremlius greitai ir slapta susitarė su Berlynu.

Visos aplinkybės rodė kad Molotovo-Ribbentropo susitarimas galėjo būti pasiektas tik dėl didelėmis Vokiečių nuolaidomis sovietams, turint tikslą išvengti iš karto dviejų frontų. Šiandien nebėra jokia paslaptis kad Vokietija slaptause susitarimuose su Maskva atsisakė interesuotis Pabaltijo valstybėmis ir "perleido" jas sovietų įtakai, duodama jiems "laisvas rankas". Del Lietuvos buvo susitarta kad ją pasidalys abu tironai, Stalinas su Hitleriu: tą dalį Lietuvos teritorijos kuri randasi kairioje Nemuno pusėje pasiims Vokiečiai, o visą kitą — sovietai. Kokiomis formomis ir kokių laiku tas Lietuvos pasidalinimas turės įvykti buvo palikta "susitarusių aukštųjų šalių nuožiūrai".

Kaip žinoma, Sovietų Sąjunga ėjo prie Lietuvos padalinimo "savitarpinės" pagalbos sutarčių keliais, piversdama Lietuvos vyriausybę sudaryti sutartį, kurią po devynių mėnesių pakeitė Lietuvos okupacija ir prijungimu. Dabar yra nesunku suprasti kodel Stalinas, pasiūkęs Lietuvos užsienių reikalų ministrą Urbšį į Kremlių Spalių 2 d. 1939 metais, kalbėjo jog Lietuvos vyriausybėi reikės pasirašyti dar vieną sutartį ir su Vokietija. Mat, tada jau buvo viskas sutarta ir Lietuvos likimas jau buvo išspręstas. Bet kadangi, Lenkijai laikinai išnykus, Berlyno ir Maskvos užsienių politikos įvykiai jau buvo pralenkę Rugpjūčio 23 dienos ir vėliau įvykusius susitarimus tarp Molotovo ir Ribbentropo, tai Spalių mėnesį Vokietija jau kitaip žiūrėjo į Lietuvos klausimą. Juk yra neginėjamai aišku kad Molotovo-Ribbentropo susitarimai buvo ne kas kita kaip politinis manevras iš vienos ir iš antros pusės: Hitleris norėjo laikinai neutralizuoti Staliną, kol jis susitvarkys su Lenkija, o Stalinas norėjo paskatinti Vokietiją karui, kad vėliau pats ją galėtų pulti. Vienas antro tikslus jie gerai suprato, nujautė ir išiaiškino, bet vis dar vienas antram šypsojosi... ir vaidino sąžiningo partnerio rolę.

Lietuvos atžvilgiu, taipgi išoriškai tie abu "partneriai" laikėsi susitarimo "dvasios" ir vengė vienas antram kliudyti savo planams Lietuvoje įgyvendinti. Gi užkulisuose vedė vienas prieš antrą labai suktą "baslių kišimo į ratus" politiką. Kai Lietuvos vyriausybė, spiriama Maskvos pasirašyti savitarpinės pagalbos sutartį, norėjo patirti kokią turi nuomonę tuo klausimu Vokietijos vyriausybė, tai jau buvo iš Ribbentropo duotas patarimas laikytis prieš Molotovą "labai kietai". Gi Stalinas, reikalaujamas pasirašyti savitarpinės pagalbos sutartis, aiškino Urbšui kad Vokietija tikrai norėtų Lietuvą okupuoti, jei tik jis (Stalinas) tam nesipriešintų...

Tokios dviejų apgavikų elgsenos, kad ir buvo pridenčtos abišališkai pasizadėjimais ir sutartimis, aiškiai rodė kad jie turi vienas antro atžvilgiu paslėptus tikslus. Ir Lietuvos vyriausybėi buvo nesunkiai suprantama jog

KALNŲ LAIPIOTOJŲ SPORTAS. Vaizdas ant viršūnės Kanadiškų Rockies kalnų, kur Maj. Rex Gibson kertasi ledu sau pėdoms vietas. Ten suvažiuoja U. S. ir Kanados kalnų laipiootojai, pasekdami šveicarijos Alpių laipiootojų sportą.

Bolševikų Viešpatavimas

Maskvos reikalavimas įsileisti Lietuvon sovietų kariuomenės įgulas yra artimai susietas su Sovietų Sąjungos planais nukreiptais prieš Vokietiją. Berlyno paraginimas laikytis "labai kietai" irgi buvo aiškus barometras jo santykių su Maskva. Tat Lietuva nuo tos dienos kai ji buvo priversta pasirašyti su Sovietų Sąjunga savitarpinės pagalbos sutartis, jautėsi atsiradus tarp dviejų išalkusių žvėrių, kurie laiko savo grobį vietoje, neleiddami vienas antram jo paliesti. Ji buvo lyg katytė užpulta dviejų įniršusių šunų, kuri, į kamuolį susirietus, laukia kol užpuolikai pradės savitarpįje pjautis, kad tuo metu galėtų įsikabinti į medį...

Ir tikrai, nuo Molotovo-Ribbentropo susitarimo, o ypatinai nuo to laiko kai Maskva primetė Lietuvai savitarpinės pagalbos sutartį, sovietai labai atidžiai sekė kaip Vokietija reaguoja į jų politiką Lietuvos atžvilgiu. Iš to Lietuvos vyriausybė darė išvadą kad Berlynas dar nebuvo pasakęs savo paskutinio žodžio ir kad Rugpjūčio 23 dienos ir vėlesniais susitarimais buvo Vokietijos tik sutikta laikyti Lietuvą sovietų įtakos erdve, nieko nekalbant del ribų, iki kur ir kaip ta įtaka turi siekti.

Del šios priežasties Lietuvos įgaliotas ministras Berlyne (Pulk. K. Škirpa) dažnai mėgino Ribbentropo biure atkreipti Vokietijos dėmesį į Lietuvą, mėgino pagyventi Vokietijos interesus Lietuvoje ir tuo būdu atsverti sovietų įtaką. Bet Vokiečių vyraujanti nuomonė buvo ta kad karas su sovietais yra neišvengiamas ir butinas, tat Lietuvos reikalas nebesudarė jokio atskiro paragrafo Vokietijos politikoje, ir susidomėjimas Lietuvos likimu buvo labai nežymus, manant kad ta problema išsprendžs savaime vėliau. Gi sovietai žingsnis po žingsnio vis giliau ir plačiau kurėsi Lietuvoje, kol pagaliau ją visą sugriebė į savo nasrus, išsivadami Vokietijos tik nusistebėjimą... Nors tuo metu Vokiečių-sovietų santykiai jau buvo gerokai priartėję prie karo, vis del to Vokietija ramiai prarijo "karčių pilulę", kurią jai Maskva paruošė, okupuodama Lietuvą.

Sovietų-Vokiečių sutartis buvo lemtingas posukis į 1939-45 metų karą. Jei tos sutarties sovietai nebūtų pasirašę tai gal to karo pasaulis nebūtų matęs. Ta sutartimi Stalinas panaikino visus argumentus kurie galėjo Vokietiją sulaikyti nuo karo su Anglais-Prancūzais. Jis norėjo kad karas kiltų tarp — kaip Maskvoje buvo sakoma — kapitalistinių valstybių, kad tas karas apimtų visą Europą, o gal ir pasaulį, ir kad to karo išvargintos tautos ir nubiednėjus žmonija prarastų atsparumą prieš komunistinę bacilę.

Reikėtų pertoli nueiti norint išaiškinti plačiau kad Hitleris nesąmoningai vykdė Stalino žaidimą ir, norėdamas jį apgauti, pats apsigavo. Užtenka čia mums suprasti kad ir Lietuvos nelaimė buvo įvykiota į Molotovo-Ribbentropo sutarties uždangą. Ten buvo paslėptas dailgas, kurį sovietai išaugino į vergijos medį ir jo tamsiais šešėliais uždengė Lietuvos laisvę, nutiesdami sau kelią į Berlyną...

2. Bėgimas pas kryžiuočius

Dar sovietų kariuomenė tebežygiavo Kauno gatvėmis, o jau po kraštą sklido gandas kad ji į kairiąją Nemuno pusę neis. Mat, pagal Molotovo-Ribbentropo sutartį Užnemunė priklausė Vokiečių įtakai, ir todėl buvo numatyta kad į ją tuoj pat įžygiuos Vokiečių kariniai daliniai. Tuo pagrindu dalis Lietuvių kėlėsi iš dešiniojos į kairiąją Nemuno pusę, manydami busiant geriau gyventi Vokiečių, o ne sovietų okupacijoje.

Bet laikinai atsisakę Vokiečių vyriausybė nuo Lietuvos okupacijos del kelių galimų priežasčių: arba ji nenorėjo pasirodyti prieš Lietuvą bendradarbiaujanti su sovietais Lietuvos nepriklausomybės pasidalinime; arba staigiai sovietų įvykdyta Lietuvos okupacija pralenkė Vokietijos planus Lietuvoje ir pastatė ją prieš įvykusius faktus: arba pagaliau ruošiamas karas su sovietais buvo visiškai sunaikinęs tokios okupacijos reikšmę. Kaip ten bebūtų buvę, pats faktas kad Vokietija leido sovietams užimti Lietuvą, buvo nesuderinamas su sena ir jau septynis šimtmečius vedama Vokiečių politika — be paliovos siekiant prasižveržti ir išplėsti Rytuose.

Todel savaime suprantama kad beveik visa Lietuvos inteligentija, kai tik sovietai užėmė Lietuvą, nukreipė žvilgsnius į Vakarų, į Vokietiją, kuri mušiuose su Lenkija ir Prancūzija jau buvo sūspėjus sudaryti didelį įspūdį. Gi Vokiečių privačiai skleidžiama propaganda kad sovietų okupacija yra laikina, dar labiau vertė Lietuvius simpatizuoti Vokietijai, laukiant kada karas su sovietais atstatys Lietuvos nepriklausomybę. Neilgai trukus pasisklido po kraštą žinios apie didelį Vokiečių palankumą Lietuviams pabėgusiems nuo bolševikų Vokietijon. Tas žinias fabrikavo Vokiečių agentai, tikslu paskatinti didesnį Lietuvių bėgimą Vokietijon, kad jais vėliau galėtų pasinaudoti įvairiems uždaviniais, kilus karui su sovietais.

Gi sovietų agentai iš savo pusės skleidė kuopikėliausias žinias apie pabėgėlius Vokietijon, skelbdami kad jie laikomi kalėjimuose arba sunkių darbų lageriuose ir kad vėliau busią grąžinti Lietuvos valdžiai... Tokiose aplinkybėse buvo labai sunku didesniais skaičiais Lietuvius apsispręsti: bėgti Vokietijon ar likti ir laukti? Bėgimas buvo surištas su aiškia ir konkrečia rizika: jei, beedamas sieną, pakliusi pasienio policijai tai greitai saulės nematysi; pagaliau, nežinia ką su tavimi padarys Vokiečiai anapus sienos: gal grąžins atgal, gal kur nors stumdys po lagerius, gal... gal... ir dar kartą gal... nežinia kaip su tavim pasielgs svetimoje žemėje.

(Bus daugiau)

•WYOMING valstijoje yra išgręžta suvirš 11,000 aliejaus šaltinių.

•URUGVAJUS, Pietų Amerikoje, stovi antroje vietoje tarp didžiausių jautienos mėsos ir jautienos produktų eksporterių pasaulyje.

LIETUVIŠKI KALĖDINIAI ATVIRUKAI

KALEDŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA

Pasveikinkit Gimines, Prietelius ir Pažystamus

Sįsądami BALF'o išleistus gražius Lietuviškus Kalėdinius

Atvirukus — iliustruoti Atvirukai — 4 rūšių po du

Kaštuoja tik Vienas Dolaris už 8 Atvirukus

Perkant už \$5.00, gaunama šeši rinkiniai, viso 48 Atvirukai

— Visas Gautas Pelnas Eis Lietuvos Tremtiniams Šelpti —

U Ž S A K Y M A S

United Lithuanian Relief Fund, 19 W. 44th St., New York 18, N. Y.

Prašau atsųsti man --- rinkinius Lietuviškų Kalėdinių Atvirukų, už kuriuos siunčiu \$..... (pažymėti kiek pinigų siunčiama).

Vardas-pavardė.....

Adresas.....

Miestas.....

(Taipgi galima užsisakyti Dirvoje, 6820 Superior Ave. Cleveland, O.)

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

SKANDALAS SU U. S. KARIUMENE EUROPOJE

REPUBLIKONŲ Kongresas, susirinkęs 80-tam posėdžiui, pasiryžęs imti tyrinėti Amerikos kariuomenės skandalingą užsilaikymą Europoje. Nors Prezidentas Truman dabar tokiam tyrinėjimui priešingas ir nenori prie tyrinėjimo daleisti, tačiau Republikonai nesirūžta nuo to užsimojimo susilaikyti.

Iki dabar slepiami, bet žinomi faktai yra šie:

1. Visuotina betvarkė ir nepadorus užsilaikymas iš pusės U. S. armijos karininkų ir karių, ypačiai negrų.

2. Gėsdinančiai didelis išplitimas lytiškų ligų — 70 nuošimčių tarp negrų karių, 80 nuoš. tarp baltųjų.

Negrai, kurie sudaro apie 10 nuoš. Amerikos kariuomenės Europoje, papildomai net visą 50 nuoš. kriminališkų nusizengimų visoje kariuomenėje.

3. Labai žemos rūšies ir be išlavavimo kareiviai atsiunčiami į Vokietiją.

4. Kad virš 150,000 žydų perėjo iš Rytų Europos į U. S. zoną bėgdyje pastarų 8 mėnesių, pasekmėje gerai suorganizuoto ir ribotai finansuojamo plano, ir tie žydai pirmiau įsigauna į Ameriką negu kitų tautybių žmonės pagal savo šalių kvotų.

5. Tarp aukštų karininkų ir tarp paprastų karių virpėjo „juodos rinkos“ biznis. Taipgi, pasiluošavę iš kariuomenės kariai pasiliko Europoje UNRRA tarnyboje kad galėtų toliau testuoti „juodos rinkos“ biznį.

6. Amerikos kariai užsiima plėšimu, vagystėmis ir užpuolimais ramių gyventojų Vokietijoje, dieną ir nakties metu.

Reportas apie tai buvo Senato komitetui pateiktas pereinant rugsėjo 26 d. Buvo net patiekta persergėjimas kad aukštųjų kariuomenės vadų nepadorus užsilaikymas yra tiek kenksmingas kad sunaikins visos Europoje laikomos kariuomenės moralę, bet visos tos žinios palaikytos slaptyste. Tai patvirtė, ir pats prezidentas nesutiko daryti jokio žygio padėties pagerinimui, reikalaujamas kad viskas tas pasiliktų paslaptyste.

Nekuriz Amerikos laikraščių rašytojai į šį skandalą įvelia — ar iškelia — ir pabėgėlius-tremtinius. Vienas, pav., rašo kad apie 450,000 Pabaltijo, Lenkų, Jugoslavų ir kitų šalių pabėgėlių, kurie atsisako grįžti į savo šalis, kurias sovietai užvaldė, labai brangiai kaštuoja išlaikyti ir jie išlaikomi U. S. taksų mokėtojų pinigais.

Taigi, iš vienos pusės, nors tyrinėjimas Amerikos kariuomenės Vokietijoje apsiėjimų ir reikalingas, tačiau iš kitos pusės daromas spaudimas atsikratyti tų pabėgėlių pasiūlymą juos atgal į jų tėvynes, į bolševikų nagus, sutauptumui Amerikos taksų mokėtojų pinigų, yra ir žiaurus užsimojimas.

Jeigu Republikonai rupinsis tik taupyti taksų mokėtojų pinigų ir varys tuos šimtus tukstančių nelaimingų žmonių į tikrą mirtį bolševikų nagose, dabar yra laikas mums Amerikos piliečiams daryti ką nors dėl to.

Tie kurie ieško priemonių sutaupti taksų mokėtojų pinigų iš vienos pusės, labai nemoka taupyti tų pinigų iš kitos, ir jeigu tik leis Europai paskęsti bolševizmo bangose, neilgai džiaugsis savo pinigais ir Amerikoje.

STALINAS TUOJ MIRS — KAS UZIMS JO VIETĄ?

DIRDŽIAUSIAS šių laikų žmonių rėznikas, kraugeris Stalinas, sulg pastarų pranešimų, rimtai serga. Gavęs širdies ataką, jau Lapkričio mėnesį išvežtas pasisūsi ir priežiūrai į Krymą, šiltoje šalyje. Tai yra antras Stalino rimtas susirgimas, ir reikia tikėtis kad tas 67 metų amžiaus žmogelis, kuris istorijoje užims pirmutinę vietą kaip šių laikų žmonių žudytojas, kurį dieną, ar kad ir kiek ilgiau dar gyvens, vis tik baigs savo žiaurių darbų maneversus.

Iš Maskvos jau liautasi pranešinėti sovietų atstovyboms užsienyje kad Stalinas yra „geriausioje sveikatoje“; vietoje to atstovybės žino kad Stalinas yra ligonis gyvenęs paskutines savo dienas. Gal kokių būdu pavyks prailginti jo gyvenimą ir šiuo atveju, tačiau jo gyvenimas liko jau trumpas.

Kitoms šalims, bet dar daugiau patiems Rusams, ypačiai aukštiesiems sovietų vadams, labiausiai rūpi kas liks Stalino įpėdiniu. Daugelis spėja kad ta vieta gali tekti Molotovui, bet jeigu Stalinas mirs Molotovui besant Amerikoje, jis vargu bespėtų pargrįžti į Maskvą užimti „raudonąją sostą“. Stalinas pagrobė Lenino vietą laimingai todėl kad jis pats, budamas komunistų partijos sekretorium, galėjo pasiruošti sau dirvą, kai Leninas jau merdėjo, ir pirm negu kas kitas spėjo, Stalinas apsisaukė save Lenino įpėdiniu.

Kaip tada taip ir dabar buvo ir bus kitų norinčių tos vietos. Stalinas tada, pravedęs eilę „likvidavimų“, atsikratė daugybės tokių kurie buvo jam pavojingi. Dabar, ir Stalino vietą vienu kartu gali subėgti keli — tokių šių dienų Rusijoje yra, ir tie vadaai yra žinomi: Molotovas, Zdanovas, Malenkovas, Andrejevas, Beria, Mikojaanas ir Kaganovičius.

Jeigu tarp kelių sovietų vadų įvyktų rietynė už kruvinąją sostą, Europa galėtų sulaukti dalykų pakitėjimo, ir mažosios sovietų pavergtos šalys turėtų progą tame sumišime atsikratyti savo pavergėjų.

LEWIS PRIVEIKTAS

ANGLIAKASIŲ streikas baigtas — diktatoriukas Lewis atšaukė minkštos anglies darbininkų streiką ir paragino darbininkus grįžti atgal į kasyklas.

Niekas kitas kaip tik pats Lewis šiuo laiku tegalėtų aiškiai pasakyti kodėl jis tą streiką apšaukė ir kodėl jį sulaukė. Viena ką galima permatyti tai kad jis užsi-

Prancūzai išduoda Legionierius Rusams

Sulgy pranešimų iš Paryžiaus, Prancūzų vyriausybė leidžia sovietų slaptiems agentams suimti Rusus, Lenkus ir Pabaltijiečius įstojusius tarnauti Prancūzų Užsieniečių Legionui. Tie suimamieji gabenami į Rusiją, jų nežinomam, baisiam likimui, priešingai per ilgus laikus buvusiai tradicijai kad pabėgusieji vyrai gali rasti prieglaudą Šiaurės Afrikos Prancūzų kariuomenės legione.

Ta žinia nustebino ir sukėlė skandalą Paryžiuje, kai vienas savaitraštis tai paskelbė.

Pirmiau tas Prancūzų Užsieniečių Legionas galėjo saugiai laikyti uždrausti net pačią savo vyriausybę ar teismui kištis ir tie pabėgėliai kurie įstojo tarnauti tame Legione buvo saugūs. Tačiau dabar, sovietams darant visoki spaudimą, Prancūzų vyriausybė leidžia NKVD šnipams lysti į Legioną ir jame rankioti ir vėžti į Rusiją Rusus, Lenkus, Latvius, Lietuvius, Estus, kurie pasisalinio nuo bolševikų ir manė Legione rasti užvejį.

Laikraštis rašo: „Mes kaltiname ginkluotų įiečių ministrą už paklūnumą, kaltiname Prancūzijos militarius viršininkus vergiškumu Rusams.“

ARGENTINOJE, skerdyklų darbininkams vyrams ir moterims reikalaujama mokėti lygias algas.

norėjo pasirodyti koks jis galingas. Jeigu kasyklų savininkai ir valdžia būtų bėgę prie jo ir siūlę išlygas kuriomis jis sutiktų streiką baigti, Lewis būtų galėjęs savo užgaidas prieš Amerikos visuomenę prarasti.

Bet gavęs ko reikalauja dabar, jis būtų neužilgo ir vėl pakėlęs dar didesnius reikalavimus.

Visuomenėje pasipiktinimas prieš jį pakilo taip kad Lewis pajuto toliau nebus galima kaip varlei prieš visą šalį pūstis, ir jis, grėšiamas Aukščiausiojo Teismo bausmės, sutiko įsakyti angliakasiams grįžti į darbus.

Tačiau jo atsaikymas streiko dar neužbaigia dalykų ir nepalieka jų po senovei. Dar jis turės atsiskaityti su teismu už teismo paniekinimą, vienai ar kitaip. Toliau, Kongresas turės imtis žygių padaryti tokius darbo santykių įstatymus kurie sulaukys vieno paskiro, neatsakingo žmogaus pasikėsinimus prieš visą šalį ir prieš valdžią. Darbo įstatymai gali būti padaryti tokie sulgy kurių tikrieji darbininkų atstovai galės tartis su savo darbdaviais apie algų pakėlimus, darbo sąlygų pagerinimą ir kitus protingus ir žmoniškus reikalavimus. Paskirų užsispyrėlių įsakinėjimas šimtam tukstančių unijų narių streikuoti ir paraližuoti 140 milijonų šalies gyventojų gyvenimą yra nepakenčiamas ir toliau neleistinas dalykas.

MOTINAI

(Vėlinių proga)

Pasaulio viso amžiams užmiršta,
Toli Tu atgulei gimtojo žemė.
Iš Viešpaties Tau ši džiugi dalia,
Pelnytą už kančias niurių tikrovė.

(Gal but, bevardžio kapo gilumoje
Beakė mano motinos kaukolė žėri,
O aš pakvėsiu pasaulio tuštumoje
Bląškaus ir įjėkau gėrio.)

Juk Tu vistiek toji pati,
Kuri mane savo glėbyje liuliavo;
Atrodo, pasaka Tu vis seki,
Kuri mane ramino ir kamavo.

Visiems laikams jau išspręstas Tavo likimas,
Ir jo jau niekas nepakeis.
O man, ar lemta?... Kraštas kur gimtinis?
Ar taip jau čia, sveturi, ir duobė ir nuleis?!

Ilsėkis, motina, vėšlųjų medžių ukmėj,
Graziųjų Lietuvos kapų smiltynuos,
Ir Dievą melski kad vėl bučiau Tėviškėj,
O ne klampociu užsienių liugynuos.

Andrius Vilkaviškietis.

Clarens, 1946 m. X. 31 d.

Republikonai Rengiasi Dideliui Darbui

Republikonai, kurie praėjusio rinkimuose gavo didumą savo atstovų į kongresą, dabar pasiryžę imti valdžią tvarkyti taip būtų geriau negu buvo po Demokratais. Jie paskelbė:

„Mes turime prarasti kelią į valdžios tvarkingumą.“

„Mes turime prarasti kelią į protinę darbininkų ir industrialistų kooperavimą ir palai-

kymą gerų santykių.“

„Turim prarasti kelią į nu-

mažinimą taksų.“

„Turim prarasti kelią padra-

sinantį biznį kad jie imtųsi

didės ir didesnės produkcijos

ir kad galima būtų numazinti taksus.“

Republikonų komitetas jau dabar nuskyrė apie \$900,000 fondą, iš kurio dalis bus panaudota 1948 metais prezidento išrinkimui.

Jau žiurima kuriame mieste bus šaukiama 1948 prezidento nominavimo konvencija.

///

BELGIJOJE katalikų partija boikotuoja seimą norėdama priversti socialistą premjerą atsistatydinti iš vietos.

Romos Katalikų 82 senatoriai išėjo iš seimo salės protestuodami prieš vyriausybę, kuri, pralaimėjus savo biudžeto pasiūlymą, atsisakė rezignuoti.

Katalikams darsidė socialistai per apie metų laiką.

Amerikoje gi mūsų katalikai pavadė visą „premjersystę“ socialisteliui ir džiaugiasi juo, tikėdami kad jis visada jiems bus ištikimas.

///

DRUSKOS taip labai pritrūko Urugvajuje, Pietų Amerikoje, kad jos kaina trumpu laiku pašoko 1200 nuoš.

„SMUTKELIAI ŽYDI“

Vytauto Kastyčio „Raudos ir Giesmės“

(Specialiai Dirvai)

Esame gavę poeto Vytauto Kastyčio* neseniai Vokietijoje išleistą eilėraščių rinkinį — „Smutkeliai žydi“. Autorius savo eilėraščių pavadino „tremtinio randomis ir giesmėmis“.

Karo metu negyvenę Lietuvoje, negalėjome sekti paskutiniųjų metų Lietuvos dailiosios literatūros pažangos. Vytauto Kastyčio vardą poezijoje užtikame pirmą kartą. Atrodo, kad tai bus pirmasis jo eilių rinkinys. Iš eilėraščių chronologijos matyti, kad poetas 1944 metais vasarą, raudonajam vėnui vėl paskandinus Lietuvą, turėjo pasislinkti iš gimtojo krašto. Jis pateko Vokietijon, paskum Suomijon, iš ten pasitraukė Norvegijon, kur buvo karo paliaubų pasirašymo metu. Vėliau poetas su kitais tautiečiais buvo evakuotas Vokietijon, kur tobegyvena skausmingą tremtinio gyvenimą dar ir šiadien.

Perskaitęs Vyt. Kastyčio eilėraščių rinkinį, a.a. Tumas-Vaižgantas, pats literatas, neabejojama būtų apsidžiaugęs suradęs naują „deimaniuką“. Poetas tikrai turi Dievo dovaną! Jo eilėse nėra vien daugiau ar mažiau nusisekusio žodžių varstymo. Poetas savo raudose ir giesmėse išreiškia gilios sielos išgyvenimus. Kartu su visa tauta jautriai atjausdamas gyvenamą tragediją, autorius apraudo, kad jo mylimon tėvynėn „atėjo netiesia“, kad piktai kaimynai „varu ir prievarta užnuodijo dienas“. Pačioje šiaurėje, snieguotoje Laplandijoje, jis liaudies dainų grakštumų apdainuoja tėvų žemę ir sielos jasi jos nelaimėmis:

Šaltos rasos krito;
Šakelės migla nuklojo,
Daug iškados padaryta
Mūsų Lietuvoje. . .

Kur jis nebūtų, ką beveiktų, visur jam prieš akis stovi gimtojo krašto vaizdai.

Gyvendamas tremtinio dienas, V. Kastytis nei neieško platesnės tematikos. Jo pasaulis apsiriboją tremtinio išgyvenimais. Tai nusakoma jo poezijos dvasia.

Deja, rinkinyje pastebimas dar toli gražu ne visiškai tobulas formos valdymas. Pirmas posmas kone kiekviename eilėraštyje yra be priekaišto, tuo tarpu kai tolesni posmai kartais šlubuoja tiek formos, tiek minties atžvilgiu. Poetas turėtų dar gerokai padirbėti, jeigu norėtų siekti tikrai didžio žodžio meistro vardo.

Sie keli įvado žodžiai paillustruojami vienu kitu Vytauto Kastyčio eilėraščiu, kuriuos čia spausdiname:

GRANITO ŽEMĖJ

Akmens dangų remia,
Akmens ir kalnai.
Čia ne mūsų žemė,
Čia ne mūsų namai.
Mūsų kraštas Balto Vyčio,
Laimės ir dainų,
O čionai, kad ir mažičio,
Džiaugsmo nerandu.
Šaltas negyvai granitas,
Negyva žmogaus širdis:
Dušią atdarytum,
Nesupras . . .

Trondheim — 45—7—5.

DU VEIDAI

Balta skarelė
Raukšlėm pražydu,
Geltonos kasos
Jaunystės šyde.
Balta skarelė
Palaimina kelią.
Geltonos kasos
I žygi palydė.
Balta skarelė
Mums rūpestį kelia,
Geltonos kasos . . .
Sielvartą didį . . .

Talvik — 45—1—7.

MALDA UŽ TĖVYNĘ

Dievuli,
Globok ir gink
Nelaisvėj paliktus namus,
Kai svetimi sugriaut mėgins!
Ir tuos,
Kur po Tavęs
Brangiausi mūsų širdyje,
Sveikus iš pražuties išvesk! . . .

Trondheim — 45—10—17

ARTOJŲ ŽEMĖ

Kur tik eini — visur juodi arimai,
Kur tik žvalgais — rupi duonelė žydi,
Kiekvienas žingsnis širdį glostyt ima:
Grazu kaip niekur čia, o Dieve didis!

Kaip ašara gaudi daina nuo lopsio
Laukuos kartu su vargeliu lapoja,
Tik niekada nestengs įsiai parblokti
Lietuviško gimtųjų laukų artjojo.

Eini keliu, veidan smutkelis žvelgia,
Pakėlęs dešinę tave žegnija,
O pakelėj auksiniai plieno dalgiai
Ant žemės guldo gelsvą vasarą.

Nuo tavo žvilgsnio raustančios grėbėjos,
Tvirta ranka jį kupetom pastato,
Žiuri lyg tu dar neatsižūrėjai
Į mostus tuos per visą eilę metų.

Ir veidą tau vėl šypsena nušviečia,
Tai akys atsidaro ligi šiol aptemę —
Aš be tavęs gyventi negalėčiau
Miela, brangi, sava artojų žemė!

Kaunas — 1943.

GRYŠIM

Mano žemėj daugel kryžių,
Daug koplyčių, daug dievų.
Neraudok, mergele, gryšiu,
Gryšim vasaron abu!

Šaltas rudeninis gruodas,
Dargana piktai kieta,
Pasidžiaugt buitim neduoda,
Pamotės ranka.

Iškratytos kraičio skrynios
Atvestinėms seserims,
Mūsų Lietuvą tėvynę
Rupesčiai užkims.

Privaziavo pilnas dvaras
Suvedžiojotų piršlį.
Ar ilgam šaly gintaro
Paviešėt užklius?

Po kiekvieno tavo kryžium
Gyvas vargu sopulys.
Neraudok, mergele, gryšim
Suvedžiojotų išvyt!

Narvik — 45—2—12.

KRAUJAS

Iš jo, tarytumai žmogaus,
Atverto kenciančio ir gyvo kuno
Lašėjo kraujas virpančiu stuobriu.

— Negriuk! —

Nubudamas, atsimeinu, šaukiau,
O gluosnis kraujuojančias šakas,
Ir jos sustingusia numirėlio ranka
Man širdį surakino.

Ir vakarop per gryžtantį kaimyną
Ligi manęs atėjo nelaukta žinia!
Po gluosniu tėvo pasodintu
Ankstytą rytmetį, vos diena švintant,
Sušaudė mano brolių partizanų
Ateiviai svetimi. Sudegino namus . . .

Munster — 46—8—12

*Šis poetas nėra tas pats Kastytis, kurs šiuo metu gyvena Šveicarijoje ir rašo Dirvai eilėraščius.

•BRAZILLJA išsiunčia į Suv. Valstijas po apie 530,000 maišų kavos kiekvieną mėnesį.

LIETUVOS ŽEMELAPIAI

Kaina su prisijuntimu tik \$1.00
(Galima siųsti pašto ženklais po 5c)

Šioje knygelėje telpa didelis Lietuvos žemėlapis, Kauno žemėlapis, Lietuvos matai ir saikai, miestelių ir miestų vardai ir prie kurių apskrčių priklauso ir kitos informacijos apie buvusią Nepriklausomą Lietuvą.

Reikalaukit Dirvoje

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

LENGVAS BUDAS IŠMOKTI ANGLIŠKAI

Kaina 35c. Su prisijuntimu 40c.
(Galit siųsti pašto ženklais)

Štai naudinga knygelė pradiniam mokytis Angliškai. Tinka pasiųsti giminėms pabėgusiems iš Lietuvos, arba Amerikoje tokiems ką nori pramokti Angliškai kalbėti.

Reikalaukit „Dirvoje“

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

LIETUVIAI WUERTTEMBERGO IR BADENO PADANGĖJE

Kaip Lietuviai Gyvena ir Minta UNRRA Globoje Prancūzų Okupuotoje Zonoje

(Pabaiga iš pereito nr.)

SVIETIMUI ir tautinei kulturai ugdyti sąlygos Wuerttembergo ir Badeno Prancūzų dalijoje, iš pirmo žvilgsnio atrodo esančios palankios, bet šį reikalą pastatijavus atidžiau aiškėja jog ir šiuo atveju esama sunkumų ir nemažų. Sunkumai išplaukia iš fakto jog, tiek švietimo, tiek ir kulturiniame darbe visas pastangas reikia išnešti ant savo pečių patiems tremtinims bei jų organizacijoms. UNRRA daugelyje atvejų yra šių pastangų tik pasyvi liudininkė. Tautiniai kultūrinės pastangos ji nenoriai remia, bet, visiškai abejingumu, nenori ar nesugebėjimu karnos organizuoti ir biurokratiškai rutina dažnai trukdo kitų pastangas. Taigi, visa kas šiame rajone Lietuvius pasiekta švietimo ir kultūros baruose, yra išimtinai nuopelnas pačių Lietuvius, jų organizacijų bei paskirų kultūrininkų.

Atsižvelgiant į čia gyvenančių Lietuvius negausumą, švietimo ir kultūros organizacijų yra nedaug. Šiuo metu veikia: pilno kurso gimnazijos Tiubingene ir Ravensburge; progimnazijos Biberache ir Rottweile; prekybos mokykla Ravensburge; taikomosios dailės institutas Freiburge (tuo tarpu veikia skulptūros, audinių ir keramikos skyriai); 10 pradžios mokyklų, 6 vaikų daržėlių ir keliolika įvairių specialybių bei svetimų kalbų kursų.

Šio krašto universitetuose studijuoja 424 studentai (Tiubingene 391 ir Freiburge 73). Lietuvius išlaikomų mokyklų patalpos retai kur yra tinkamos tai paskirčiai; dauguma jų ankštos, tamsios, be reikiamų baldų, įrengimų ir mokslo priemonių; be to, blogai arba visai neapsildomos.

Apie vadovėlių visuotinę badą, visų žinių mokyklų bendrą negerovę, visai nutilima. Be viso to, švietimo ir kultūrinės įstaigos skursta dėl materialinių nepriteklių, nes UNRRA piniginiai šelpia ne visas mokyklas ir jų darbininkus. Pavyzdžiui, UNRRA atlygina tik vaikų daržėlių, pradžios mokyklų, progimnazijų ir gimnazijų mokytojams, gi specialines paskirties mokslo įstaigų darbuotojai šia parama nesinaudoja. Tat, švietimo ir kultūrinio darbo našta didesnė dalimi gula ant visų Lietuvius pečių. Jaunimo moksliniai, auklėjama ir paruošima gyvenimui iki šiol duosniai rėmė BALF ir kitos mūsų tautiečių esančių anapus Atlanto organizacijos. Noriu tikėti kad ta parama ateityje bus dar efektingesnė, nes pačių tremtinių materialinis pajiegumas diena diena mažėja.

BENDRAMĖ kultūrinio darbo bare, į kurį įeina įvairios paskaitos, koncertai, vaidinimai, dailės parodos ir kitokie kultūriniai parengimai, šiame rajone trūksta didesnio gyvumo. Tuoj po išlaisvinimo pasireiškęs gaivališkas noras varyti organizuotą kultūrinį darbą, išsilaike palyginamai tik trumpą laiką. Kai kur įsteigti visuomenės universitetai net su sistematiniais tam tikrų mokslo sričių kursais (Ravensburge), didesnio susidomėjimo neišaukė.

Didesnį pasiekimą turi tik paskaitos bei pranešimai aktualiomis temomis — apie naują karo galimybes, emigraciją, atominę bombą ir kitokius dalykus. Kur yra susibūrę gausiau politikų, mokslo ir kultūrinio darbo žmonių, vyksta periodinės paskaitos, šiuo atveju nemažai iniciatyvos rodo Tiubingeno, Freiburge ir Ravensburgo Lietuviai.

Ir meno kultūrinių pramogų ruošoje esama spragų. Jau taip susidėjo aplinkybės kad šiame plačiame Lietuvius gyvenamame rajone šiuo metu tėra tik vienas pajiegus meno samburis, butent, Lietuvius tautinis Samburis "Ciurlionis". Kadangi šio samburio veikimo erdvė sudaro visa Vokietija ir Austrija (išskiriant Rusų okupuotas zonas), savaime suprantama jog jis šio rajono Lietuvius kasdieninių kultūrinių reikalų negali patenkinti. Veikias vienas-kitas vietinis dainų ir tautinių šokių meno samburis, del savo žemo meninio lygio vaidina menką rolę.

SIEKIANT suaktyvinti Badeno-Wuerttembergo Lietuvius meno kultūros gyvenimą, o tai daryti verčia musų tautiečių dvasiniai ir tautinės kultūros populiarinimo tarp svetimtųjų reikalas, nedelsiant reikia suorganizuoti bent tris — Tiubingene, Freiburge ir Ravensburge — Lietuvius dainų ir tautinių šokių meno samburius. Tokie samburiai galėtų sekmingai aptarnauti savo rajonų Lietuvius bendruomenes ir reprezentuoti tarp kitataučių.

Kadangi šiame rajone tėra tik keli operos ir baletu solistai (kurie laikas nuo laiko ruošia įdomius savųjų paguodai ir svetimų pasigerėjimui koncertus) bei vienas-kitas muzikas, kurie jau ir taip yra apkrauti įvairiais darbais, naujai kuriamiems rajoniniams meno samburiams vadovų reikėtų parsikviesti iš kitų zonų. Reikalas yra skubus ir, ten kur vietos bendruomenių kultūrininkai nesugeba patys susitvarkyti, iniciatyvą turėtų perimti musų centrinės organizacijos.

Meno kultūros bare gražiai reiškiasi Ravensburgo Lietuvius dramos teatras, vienerių metų bėgyje pastatęs penkis spektaklius. Šis teatras nėra profesionalų ar tautiečių, bet sudarytas išimtinai iš mėgėjų, ir scena einas studijiniu keliu.

BADENO-Wuerttembergo rajone yra susispietę gražūs bureliai rašytojų ir dailininkų. Pirmieji čia turi ir savo organizacijos, Lietuvius Rašytojų Tremtinių Draugijos, centrą. Neturėdami savo žurnalo kuriame galėtų spausdinti savo naujus kurinius, rašytojai juos visuomenę neša gyvu žodžiu literatūrinių vakarų recitalių pavidale.

Nestinga šiame krašte ir dailininkų, kurių susituokęs burelis Freiburge įstengė atkurti net Taikomosios Dailės Institutą, suruošė keletą parodų ir kitokių būdu reiškiasi kultūriname gyvenime.

Nepamirštami ir kuno kultūros reikalai. Bendruomenėse kur tik yra sportiškai nusiteikusi jaunimo, veikia ir vienkios bei kitokios sporto grupės. Moraliniai-religiniai reikalai čia tvarkomi gerai. Visos didesnės bendruomenės yra susikursios savo "parapijas", turi savo klebonus, pamaldoms naudojasi vietinių katalikų bažnyčiomis bei reikalingais bažnytiniais daiktais. Tikybiniuose reikaluose vietos katalikai rodo nemažai tolerancijos.

Lietuvių bendruomenių vairotojai ir paskiri visuomenės bei kultūros darbininkai šiame rajone pasigenda savo darbe žymaus talkininko — savo periodinės spaudos, kuri nurodintų darbo gaires, nušviestų nuveiktus darbus ir iškeltų pasitaikančias klaidas, trukumus. Visi iki šiol padaryti bandymai išgauti leidimui periodiniam Lietuvius laikraščiui išleisti paliko tik bandymas.

DARBAS!... Tai žodis kurį vieni ištaria su ilgesiu, kiti

RUDENS SPORTAS. Amerikoje su užėinančiu rudeni pradeda futbolą, kurį lošia stiprūs parinkti jauni studentai. Čia matome burį jų, pasirodusių darbui. Futbolas oficialiai baigiasi su Naujais metais. Futbolas yra universitetų, kolegijų ir aukštesnių mokyklų sportas, tačiau šmet pradėta paversti į profesinį, bižnišką sportą, kaip beisbolą.

VISI PAGERBIAMI. Karo Laivyno Sekretorius Forrestal suteikia atsižymėjimo ženklus ir pasveikina lėktuvnešio Wasp komandierius, kurie bendrai atsižymėjo padarydami Japonams baisius nuostolius užpuolus jų karo laivus karo metu.

gi su baime ar nerimu. Nerimui išaukia gandai kad visi tremtiniai, neišskiriant ir Lietuvius, vieną gražią dieną bus išjungti į Vokietiją ukį.

Šia linkme kai kas jau ir daroma: kiek žinoma, karinės Prancūzų įstaigos ir UNRRA yra užklaususios Vokietijų savivaldybių kiek, kur ir kokio darbo galėtų jos suteikti įvairių tautų tremtinims. Viso to akyvaizdoje prieš norą samonėje iškyla klausimas: "Vadinasi, vėl vergija pas Vokietijas?"

Šitas klausimas kaip tik ir išaukia visų nerimą, nes priverstas darbas nežmoniškos sąlygose ir beteisės vergiškas paklusnumas Prusui ar Švabui, patirtas nacių valdymo laikais, visiems paliko neišdildomas žymes. Ir šių dienų Vokietčiai, jei tik jiems pakliuva svetimšalis kaip darbininkas ne kiek blogiau sugeba jį išnaudoti už načius.

Ir vis tik darbo klausimas šiandien yra aktualus daugumai mūsų tautiečių. Dykinėjimas be darbo, veltui aikvojimas fiziinių ir moralinių jėgų, svarbiausia, suplonėjusios piniginės, verčia sustoti ties darbo klausimu ir rimtai susimąstyti.

Tačiau sprendžiant šią problemą, tiek musų globėjai siekia mus aprūpinti darbu, tiek darbo įieškantieji, susiduria su sunkiais įveikiamomis kliutimis. Vokietijų įstaigos ir įmonės šiame rajone yra bejėgės suteikti pastovesnį darbą tremtiniai masei del dviejų priežasčių: Wuerttembergo-Badeno Prancūzų valdomi rajonai yra išimtinai žemės ūkio kraštai, kur svetimų darbo rankų paklausa niekad nebuvo didelė, juo labiau šiandien, kai iš karo gryžų jų savininkai.

Antra, buvę šio rajono keli pramonės centrai yra visiškai sunaikinti, net patys Vokietčiai darbininkai neturi darbo.

Tuo tarpu rimčiausiais darbo

teikėjais yra Prancūzų karinės ir UNRRA įstaigos, kurių išlaikymui komose įmonėse jau dirba nemažas skaičius musų tautiečių. Savo profesijos darbą dirba tik gydytojai, galtingosios seserys ir kitokie medicinos specialistai, dalis inžinierių, automechanikų bei autovairuotojų. Kiti tokį inteligentinį darbą dirba palyginamai nedaug musų žmonių, nes didesniai skaičiai patekti į įstaigas klijutimi yra Prancūzų kalbos nemokėjimas ir aprėžtas vietų skaičius.

Dauguma musų tautiečių, inteligentių ir juodadarbių, nuėjo dirbti į sandėlius, prie transporto, miško paruošimo ir kitas sritis. Nemažas nušimtis dirba savose įstaigose bei įmonėse, k. t. bendruomenių įstaigose, įmonėse (avalynės, siuvimo, radio remonto dirbtuvės ir tt.) ir laisvoje profesijoje.

Apytikriais daviniais, Wuerttembergo-Badeno provincijoje Lietuvius į vienokį ar kitokį darbą yra įsijungę apie 50-70 nuoš. visų galinčių ir priva-lančių dirbti. Kaip pavyks daru aprūpinti likusius šiandien dar neišku.

TREMTIES sąlygose mes kasdien susiduriame su kitų tautų tokiais pat tremtiniais ir su jais vienaip ar kitaip santikaujame. Iš tų santykių kitataučiai daro išvadas apie musų tautinį charakterį ir kultūrinį lygį. Tat, apžvelgiant trumpais bruožais Lietuvius, gyvenančių Wuerttembergo-Badeno provincijoje, būtį norisi siekti tiek sustoti ir ties santikiais jų su kitataučiais ir globėjais.

Lietuvių santikiai su Prancūzų karinių įstaigų vadovaujantais asmenimis ir paskirais kariais bendrai žiurint geri, vietomis net nuosirdūs, kai kur oficialaus pobūdžio. Prancūzų kariai savo santikiais su įvairių tautybių tremtiniais remia išeidami iš pastovių Prancūzų tautos humanizmo ir tolerancijos tradicijų. Prancūzų

kariniai organai nesukišo mus į ankštus lagerius, nesuvaržė musų judėjimo laisvės ir nevartojo jokio moralinio smurto prieš benamus ir beteisius tremtinius. Jei ne visur Lietuvius pavyksta išlaikyti gerus ir nuosirdžius santykius tai ne jų kaltė, bet del paskirų Prancūzų karių politinių įsitikinimų ir mums priešiški nusiteikusių veiksnų įtakos musų nenaudai.

Lietuvių santikiai su savo globėjais, UNRRA vadovybe, visur geri, vietomis net labai nuosirdūs, bet tas nuosirdumas yra daugiau "platoniškas", ne gyvenimiškas.

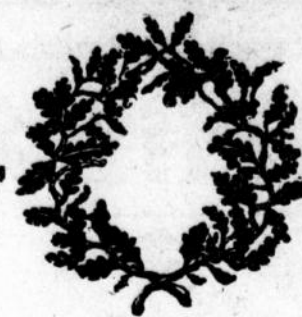
Santikiai su vietos gyventojais, Vokietiais, bei jų savivaldybiniais organais, daugumoje, geri, korektiški, bet tik esamos sąlygose, aplinkybėms gi pasikeitus ir Vokietiams gausmą daugiau teisių savarankiškai tvarkyti "auslenderių" reikalus, padėtis greit pasikeistų neabejotinai pastarųjų nenaudai.

Nekorektiškų veiksmų prieš Lietuvius ir kitus Pabaltijiečius netruksta nei dabar. Ypač tą nevisai "delikatną reikalą" neblogai sugeba praversti Vokiškos "freilinos", sėdinčios Prancūzų karinėse įstaigose sekretorėmis, vertėjomis ir mašinistėmis.

NUTIESTI gerus ir nuosirdžius santykius su musų artimiausiu kaimynu ir "kraujo broliu", Latviais, Lietuviams kaip tai nesiseka. Stebinti šalis musų santykių su Latviais raidą susidaro įspudis lyg tų santykių kelią nuolatos perbėgtų "juoda katė".

Vienas musų bendruomenės veikėjų, kuriam nuolatos tenka turėti reikalų su įvairių tautų tremtiniais, Lietuvius santykius su Latviais apibūdino tokiomis žodžiais:

"Kaip ne keista, blogiausi santikiai yra su Latviais. Beveik visur jie nori pirmą kartą, nors dažnai jiems tai nevyksta

PRANEŠIMAS SKAITYTOJAMS

Dirvos prenumerata jau \$3.00

★PRADEDANT nuo DABAR, Dirvos prenumerata metams bus \$3.00 ir visų skaitytojų prašome, atnaujinant ar naujai užsirašant, siųsti po \$3.00. Mes stengėmės laikyti Dirvą prieškarine kaina ilgai, kai kiti laikraščiai karo pradžioje buvo pabranginti.

Popierios ir kitų reikmenų kainai žymiai pabrangus mes jau neišgalime Jums Dirvą už \$2.00 siuntinėti.

Esame dėkingi tiems skaitytojams kurie jau kelintas metas pridėdavo Dirvos parėmimui po \$1.00 ar daugiau, ir prašome visų tų kurie iki šiol mokėjo po \$2, mokėti nuo dabar po \$3.00.

Kanadoje ir kitur užsienyje — metams \$4.00.

1947 metų Kalendorius Dovanų

★VISI kurie atnaujins prenumeratą mokėdami \$3.00 gaus dovanų 1947 metams sieninį kalendorių. Siunčiant prenumeratą už 1947 metus, pasirinkime sau Dirvos kalendorių iš Dirvoje telpancio paskelbimo.

Platinkite Dirvą tarp savo draugų, patarkite kitiems ją išsirašyti. Užsirašantieji taipgi gaus kalendorių dovanų.

Kurie tik išgalit, pridėkit dolarį-kitą, parėmimui Dirvos, kad mes galėtume siųsti Dirvą tiems musų pabėgėliams kurie nuolat iš visur atsisaukia prašydami siuntinėti jiems laikraštį.

DIRVA 6820 Superior Avenue

Cleveland 3, Ohio

DIRVOS 1947 KALENDORIAI

Vienas Kalendorius duodamas dovanu tiems kurie dabar atnaujins prenumeratą arba naujai užsirašys.

Dirva metams U.S.A. \$3.00
Kanadoje ir kitur \$4.00

...Namas Gėlynuose
...Amerikoniška Ukė
...Briedžiai prie Upelio
...Motina su Dukrele
...Du Vaikučiai žaidžia
...Gražuolė

TAUTISKI
...Lietuviška Ukė
...Kražių Skerdynė
...Lietuva Didvyrių žemė
...New Yorkas-Klaipėda
...Lietuvos Vaizdai

RELIGISKI
...Širdis Marijos
...Širdis Jezaus
...Kristus Alyvų Darže
...Betlejaus Stainelė
...Išganytojas prie Durų
...Šv. Marija Gėgužinė
...Šventoji Seima

Daugiau negu vieną imant, už kitus pridėkit po 30c.

DIRVA

6820 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio

NOTARY PUBLIC

Turint reikalą notarizuoti dokumentus kreipkitės į

K. S. KARIUS

6820 Superior Ave.
ENDicott 4486

VISOKIA APDRAUDA

Mes esame pasirengę suteikti visiems pilnas musų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirma šaukite mus negu ugniagesius (firemenus).

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate ir Apdraudos Agentūra

6606 Superior Ave. Cleveland HEnderson 6729

MIRIMAI

MIRĖ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dyka)

LIZIUNAS Kazys, mirė Lapk. 5, Maspeth, N. Y.
 ARMONAS Antanas, 54 metų, mirė Spalių 10, Westville, Ill.
 MILAUSKAS Andrius, mirė Lapk. mėn., Shenandoah, Pa.
 SUKVIETIS Jonas, 57 m., mirė Liepos 4, Bulpitt, Ill. Gimes Luzerne, Pa.
 JONAITIS Antanas, 52 metų, mirė Spalių 16, Brooklyn, N. Y.
 REMIZIENĖ Ona, 61 m., mirė Spalių 8, Pittston, Pa. (Kauno rėd.)
 KAZAKEVIČIUS Juozas, 70 m., mirė Rugs. 28, Hermine, Pa.
 RASCIUKAS Vladas, 59 metų, mirė Spalių 5, Alliance, Ohio. (Kauno rėd.)
 ŠVILPA Pranas, 68 m., mirė Spalių 8, New Philadelphia, Pa. (Šakių ap.)
 DILINSKAS Vladas, mirė Rugs. 6, Buenos Aires, Argentinoje.
 RUDELEVIČIUS Stasys, 44 m., mirė Rugs. 13, Buenos Aires, Argentinoje. (Trakų ap. Aukštadvario v. Antakmenės kaimo).
 ČESNAUSKAS Kazys, 39 m., mirė Rugs. 17, Buenos Aires, Argentinoje. (Telsių ap. Žarėnų v. Laukasodos k.)
 FRESKINIENĖ Louise, mirė Lapk. 3, Dorchester, Mass.
 EDUKAITIENĖ Marė, 60 m., mirė Gruodžio 2, Clevelande.
 JASULAITIENĖ (Atkočiūnaitė) Antanina, seno amžiaus, mirė Lapk. 23, Chicagoje. (Panevėžio ap. Rozalimo p. Vilkinų k.) Amerikoj išgyveno 26 m.
 URBONIUKĖ Marė, 83 metų, mirė Lapk. mėnesį, Rockford, Ill.

NORKAITĖ Elena, 22 m., mirė Lapk. 19, Hart, Mich.
 REMEŽIENĖ Elzbieta (Kloraitė), pusamžė, mirė Lapk. 28, Chicagoje. (Kėdainių ap. Pašuvės par.) Amerikoj išgyveno 45 metus.
 KRAUZA Jonas, mirė Lapk. 28, Chicagoje. (Tauragės ap. Kėdarnos p. Guvainių k.)
 VAIŠNORIS Bonifacas, pusės amž., mirė Lapk. 27, Chicagoje. (Šiaulių ap. Papilės par. Latvių k.)
 URMONAS Stasys, pusamžis, mirė Lapk. 26, Chicagoje. (Šiaulių ap. Meškūčių m.)
 SAUNORAS Bruno, 57 metų, mirė Lapk. 25, Chicagoje. (Raseinių ap. Stulkių par.)
 JUKNEVIČIUS Pranas, mirė Lapk. 23, Wilkes-Barre, Pa.
 MILAUSKIENĖ Elzbieta, mirė Lapk. 24, Wilkes-Barre, Pa.
 MARGALIS Bernardas, 14 m., mirė Lapk. 24, Miners Mills, Pa.
 VALAKONIUTĖ Beatrice, 41 m., mirė Lapk. mėn., Mahanoy City, Pa.
 GRIGALAITIS Pranas, mirė Lapk. 17, Hudson, N. Y.
 PAGOJIS Marė (Vainauskaitė), 29 m., mirė Lapk. 18, Chicagoje, kur buvo ir gimęs.
 BACIENĖ Agota (Šimkaitė), pusamžė, mirė Lapk. 20, Chicagoje. (Tauragės ap.) Amerikoj išgyveno 50 metų.
 PRAKUROTAS Mykolas, 70 metų, mirė Lapk. 10, Gary, Ind.
 PAUKSTIS Jurgis, 63 m., mirė Lapk. 22, Chicagoje. (Raseinių apsk.)
 KUČIAUSKAS Antanas, mirė Lapk. mėn., Mahanoy City, Pa.

PAJIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsiliepti į:
 Consulate General of Lithuania
 41 West 82nd Street
 New York 24, N. Y.

Balčiūnas, Ona, nuo Kauno, gyvena Chicago.
 Balsys, Antanas, Petras ir Vincas, iš Kybartų val., Vilkaviškio apsk. Baukus, leidęs Lietuvišką magazina. Buškiutė, Elena.
 Bulvidienė - Kinčiūtė, Monika, iš Sveikėnos val., Tauragės apsk., gyv. Worcester.
 Čiurlionienė - Skripkaitė, Rozalija, Čičauskas, Stanislovas, gyv. Buffalo, New York.
 Čuberkis, Julius, gyv. Detroit, Mich. dažytojas.
 Čuberkis, Teofilus, gyv. Cleveland, Ohio.
 Dalik - Rasimavičiūtė, Konstancija, iš Salamiščio par., Biržų apsk., gyv. Brooklyn.
 Dobravolskis, Jonas, iš Čekiškės par. Kauno apsk.
 Daycowska, Marija, duktė Aleksandro ir Stasės Jacevičiūtės, iš Alytaus.
 Gionienė, Albina, gyv. Auburn.
 Ivanauskas, Jonas, iš Siesių val., Ukmergės apsk.
 Jablonskienė - Kinčiūtė, Veronika, iš Sveikėnos val., Tauragės apsk.
 Jonikas, Jonas, brolis Stanislovo, gyv. Paterson, iš Skaudvilės val. Tauragės apsk.
 Juozapavičius, Silvestras, iš Žaliosios val. Vilkaviškio apsk., turėjo sūd prie Cleveland, O.
 Juška, Jonas ir Pranas, nuo Utenos.
 Kairys, nuo Biržų, Mežansų gimnastis.
 Kaminskas, Motiejus ir jo sesers Marijona ir Elzbieta Kaminskaitės, iš Pakuonio, gyv. New York.
 Karalius, Stasys, s. Juozo ir Emilijos, iš Alsėdžių val., Telsių apsk. Karpavičius, Pranas, gyv. Pittston, Pa.
 Kasparavičienė, Barbora, iš Andrievos val., Kretingos apsk., gyv. Boston.
 Kazlauskis, Stasys, gyv. New York.
 Kelmelis, Vincas ir Vladas, iš Kapčiamiesčio val., Seinų apsk., gyv. New York.
 Kiauskienė (Bakšinskaitė) Ursulė, iš Vilkaviškio apsk., gyv. Brooklyn.
 Krėžius ar Krėževičius, brolis Emilijos, gyv. Racine, Wis.
 Kruelait, Jonas, gyv. Collinsville, Ill.
 Labanavskas (Labarowski), Juozas, sun. Vladislavo iš Alytaus.
 Leckus, Juozas, iš Svedasų val., Rokiškio apsk., gyv. Phil.
 Laurutis, Antanas, kil. iš Radvilėškio val., Šiaulių apsk.
 Linkevičiai, broliai, iš Kurpių k. Kaupiškių val., vienas jų vardu Stanley, gyv. Scranton.
 Livaitienė, Elena, gyv. 380 Grand St., Brooklyn.
 Mackevičienė, Agota, gyv. Brooklyn.
 Mickevičienė, Stefanija ir suns Antanas, iš Šilavos, Raseinių apsk.
 Mileris, Antanas ir Rapolas, sun. Jurgio, iš Daugnagų k., Kėdainių apsk.
 Misičienė - Stulpinaitė, Ona ir jos vyras Misičis Jonas, gyv. Waterbury.
 Naujokaitis, Kazimieras, gyv. New York ir Naujokaitis, Antanas, gyv. Washington. Kil. iš Sintautų val., Šakių apsk.
 Navanglauskas, Jonas, Stasys, Juozas ir Malvina, vaikai Jurgio, iš Aukštaitijos.
 Norgailienė, Kunigunda, gyv. Collinsville.
 Okleiteris, Antanas ir Julius, gyv. Pittston.
 Oskutis, Adolfas, gyv. Elizabeth, N. J.
 Pacevičius, Aleksandras, gyv. Detroit.
 Pajuodis, Jurgis, iš Panevėžio ap. Palukaitytė, Antosė, iš Balbieriškio, ištekl. pavarde nežinoma.
 Paulauskaitė, Marė ir Anastazija, iš Šilalės val., Tauragės apsk.
 Pečiuliai, Jonas, Antanas ir Teklė, Petrusevičius, Bronislovas, iš Kuršėnų, Šiaulių apsk.
 Popkaičiai, Jonas ir Juozas, nuo Vilkaviškio, gyv. New York.
 Povilauskis, Jonas, Vincas, Antanas, Juozas, broliai Pranciškaus, kil. Šilavos val., Raseinių apsk.
 Prasciunytė, Bronė, iš Kriaunų val., Rokiškio apsk., išvyko iš Kauno 1939 m. su ekskursija ir apistojo pas dėdę Garolį, prie Chicago.
 Radzevičius (Rad), Leonas, iš Kauno, gyv. Brooklyn.
 Rimkus, Juozas, jo žmona, suns Vladas ir dvi dukterys, ar turis giminių Panevėžio apsk.
 Ramanauskas, Jonas, gyv. Chicago.
 Rimas, Juozas, gyv. Pittston, Pa.
 Rugienius, Antanas ir Vincas, iš Šelmų val., Vilkaviškio apsk.
 Senkowskij, Juozas ir Marija, iš Kėdainių apsk.
 Skesgilas, Vytautas ir Juozas ir Skesgilaitė, Bronislava, iš Skuodo val. Kretingos apsk.
 Skripkas, Petras, gyv. farmoje prie New Britain.
 Staniulis, Antanas ir Jurgis, sun. Antano, iš Gelvonų val., Ukmergės apsk.
 Šapinskas, Juozas ir Pranas, iš Radvilėškio val., Šiaulių apsk.
 Šiederis, Jurgis ir Juozas, gyv. Brooklyn.
 Unguris, Alfonsas ir Ungurienė, Barbora, iš Radvilėškio val., Šiaulių apsk.
 Vainas, Jonas, brolis Jokubo.
 Vendel, Henry, gyv. Chicago ir Vendel, August, gyv. Texas val.
 Venslauskai, du broliai, iš Mosėdžio val., Kretingos apsk.
 Venslauskaitė, Emilija, iš Gruzdžių val., Šiaulių apsk.
 Vitkauskienė, Eleonora, žinoma teatro veikėja žmona ir jos dvi dukterys.

Vytautas Markuzas
 Dirvos Atstovas
 Prenumeratojus Skelbimas
 3907 Lillibridge
 DETROIT 14, MICH.

Abramavičius, Vincas, iš Gražiškių val. Vilkaviškio apsk.
 Bačinskas, Vincas, sun. Simo, gyv. Chicago.
 Baltrušaitienė, Veronika, duktė Kazio, gyv. Philadelphia.
 Baltrušaitis, Benius, gyv. Waterbury, ar kitur.
 Baltunienė - Urbonaitė, Stasė, gyv. Chicago.
 Baškių šeima, gyv. iki 1920 m. Rėvely.
 Bielskis, Jonas, sun. Juozapo, iš Šaukėnų vals., gyv. Brockton, jo suns Stanislovas ir duktė Zofija.
 Brazauskas, Pranciškus ir jo suns Jeronimas, gyv. Hoboken, N. Y.
 Butkevičius, Steponas, iš Luokės val., Telsių apsk., gyv. Boston.
 Čyzas, Jonas.
 Česnavičiai, Teofilė ir Antanas, iš Paežerių.
 Ditkienė, Rozalija, iš Erzvilkio val., Tauragės apsk.
 Dorasevičius, Boleslovas, jo žmona ir duktė, gyv. New York.
 Ginevičienė - Keispiškaitė, kil. iš Viesių.
 Grigaitienė - Stulcaitė, Nastė, iš Sveikėnos, duktė Barboros.
 Grikielis, Jonas ir Grikielis Albinas, iš Barzdų.
 Gutauskas, Vincas, gyv. Chicago.
 Ivanauskas, Juozas, iš Krekenavos, gyv. Washington, D. C.
 Jankauskienė - Jazdauskaitė, Marijona, iš Papilės val., Šiaulių apsk.
 Jankauskas, Antanas, iš Papilės val., Šiaulių apsk.
 Jarkšienė - Bulotaitė, iš Sasnavos.
 Juzumienė - Barkutė, iš Mažeikių apsk.
 Kardiellė - Šerenaitė, Julė ir jos vyras Vincas Kardielis, iš Linkmenų.
 Kaulius, Petras, Aleksas, ir Ignas, iš Rietavo.
 Kazlauskas, Stanislovas, gyv. New York.
 Kėlauskienė, duktė Magdalenos Simonavičienės, gyv. Brooklyn.
 Keispiškas, Jonas ir Viktoras, iš Viesių.
 Kienienė (Kinas) Paulikaitė, Ona, iš Tauragės apsk.
 Kisielius, Kostas ir Kisielius, Kazimieras, iš Krekenavos val., Panevėžio.
 Kleivinskas, Jonas, gyv. Brooklyn.
 Kolpak - Karnauskaitė, Darata, gyv. Brighton, N. Y.
 Krafas, Gustavas, gyv. Cleveland, O.
 Laurinavičienė - Uselytė, Marijona, iš Sveikėnos val., gyv. Los Angeles, Cal.
 Leleiva, Antanas, iš Salutiškio.
 Lelešius, Kazys, gyv. Baltimore.
 Linas, Garolis, iš Kraunų val.
 Lozoraitis, Motiejus, iš Barzdų val., Šakių apsk.
 Lukoševičienė - Dobužinskaitė, Marija, gyv. Chicago.
 Makarskas, Boleslovas, iš Pagirų, gyv. Brooklyn.
 Markunienė - Serpitytė, Marė, iš Šilalės val., Tauragės apsk.
 Minelka, Pranas, Povilas, Juozas, Vladas ir Mineikaitė, Julijona, kil. nuo Plungės.
 Misičius, Mataušas, kil. nuo Panevėžio, tarnavo Policijoje Chicago.
 Mockaitienė, Pranciška, iš Erzvilkio val., Tauragės apsk.
 Naskauskas, Jurgis, sun. Adomo, iš Jonavos.
 Paslauskaitė, Janina ar Ona, sesuo Konstancijos, iš Panevėžio apsk., išteklėjusios pavarde nežinoma, gyv. New York.
 Petraitis, Stanislovas ir jo vaikai, gyv. Chicago.
 Petrasūnas, Tamošius ir Stasys, iš Barzdų val., Šakių apsk.
 Petreikienė - Paulikaitė, Ursulė, iš Tauragės apsk.
 Raguckas, Ignas, gyv. Baltimore.
 Rastauskienė - Žilutė, Marija, duktė Kazio, gyv. Philadelphia.
 Rader, Voldemaras, gyv. Bridgeport.
 Rimkevičius, Jonas, iš Žem. Panevėžio.
 Rudys, Pilypas, gyv. Detroit.
 Sagevičius, Vincas, gyv. Los Angeles, Cal.
 Sereika, Juozas, iš Mantviliskų k. Skirskienė - Gimbutytė, Luda, gyv. Chicago.
 Smailutis, Adelfė, gyv. Philadelphia.
 Smilgevičienė - Asakunaitė, Aleksandra, duktė Jurgio, gyv. Harrison.
 Stanevičia, Petras ir Stanevičienė, Ieva, iš Skaudvilės val. Tauragės apsk.
 Stoekus, Rapolas, kilęs ar turis giminių Šiaulių apsk.
 Strazdas, Jonas, iš Skiemonių.
 Stulpinas, Jonas ir Aleksandras, iš Žarėnų.
 Seizys, Antanas, iš Linkuvos val. Panevėžio apsk.
 Šidlauskas, Antanas, sun. Antano, iš Kurtuvėnų val., Šiaulių apsk.
 Šmitienė, Ona, duktė Magdalenos ir Šidlauskas, Jurgis, iš ten pat Šimanauskas, sun. Jurgio, kil. iš Panemunio val. Rokiškio apsk.
 Šlikaitė, Ona.
 Šimanavičienė, gyv. Brooklyn.
 Šučenė, Genovė, gyv. Chicago.
 Šučenė - Penkevičiūtė, Stasė ir vyras Gabrys Šulcas, gyv. New Canaan, Conn., iš Vėliuonos.
 Švagdis, Stasys ir Jurgis iš Sasnavos.
 Tamulevičius, Antanas, sun. Kleopo, iš Marinkonių.
 Urbanavičienė, duktė Magdalenos Simonavičienės, gyv. Brooklyn.
 Vaidota, Vladas, gyv. Chicago.
 Valasinas, Juozas, iš Linkavos val. Panevėžio apsk.
 Veironienė - Jazdauskaitė, Juzė, iš Papilės val., Šiaulių apsk.
 Vieraitis, iš Bartininkų par. Vilkaviškio apsk.
 Vilpšauskas, Boleslovas, dirbo Fordo fabriko, prie New York, i. Kauno.
 Williams - Paulikaitė, Marinėja.

Pusvickienė - Grinevičiūtė, Ona, gyv. Brooklyn.
 Radzevičius, Jonas ir šeima, ar turėjęs giminių Seinų apsk.
 Ralys ir Ralytė, Juzefa, vaikai Motiejus, iš Kelmės val. Raseinių a. Ramanauskas, Juozas, ir Anelė, iš Čekiškės val., Kauno apsk.
 Rečūnas, Juozas, iš Panevėžio val. Rulytė, Marijona, išteklėjusios pavarde nežinoma, iš Tauragės k. Smilgių val., gyv. New York.
 Rumba Tomas, iš Dotnuvos val. Kėdainių apsk.
 Rumbutytė, Elena, Amerikon išvykusi apie 1920 metus iš Gargždų.
 Russell - Klimaitytė, Saliomėja, iš Barzdų v. Šakių apsk. gyv. Lynn, Mass.
 Saimink, Anthony, gyv. Niagara Falls, N. Y.
 Sobietzkij, iš Gailiųjų k. Kriukų par. Šiaulių apsk. gyv. New York.
 Springys, Jokubas, Biržų apsk.
 Starasta, Augustinas, iš Telsių ap. Starewicz, Vladyslav, gyv. Philadel.
 Syrevicz - Barauskaitė, Anna, gyv. California.
 Satas, Jonas, iš Vendžiogalos val. Kauno apsk.
 Sidlauskienė, Petronėlė, gyv. Detroit.
 Šliauteris, Antanas, gyv. Chicago.
 Šunskis, Kazys ir Juozas, gyv. Boston.
 Svedienė, Ursulė, duktė Aleksandro Tauragės apsk. gyv. Gudelių val. Marijampolės apsk. gyv. Baltimore.
 Toliušis, Jurgis ir Tolyušis, Pranciškus, kil. ar turėjęs giminių Raseinių apsk.
 Tupe, P.
 Uselis, Juozas, suns Petro ir Uselis, Pranas, suns Domo, iš Sveikėnos v. Tauragės apsk.
 Užupytė, Ona ir Užupytė, Julija, išteklėjusios pavarde nežinomos, kil. iš Kaselių k.
 Vadeikis, Bronius, gyv. Philadelphia.
 Vanagas, Antanas ir Vanagaitė, Nėguta.
 Vasiliauskaitė, Birutė ir Genė, gyv. Detroit, Mich.
 Vasiliauskienė - Franckevičiūtė, Zofija.
 Vyšniauskaitė, Elena, išteklėjusios pavarde nežinoma.
 Waigen - Starinskaitė.
 Zaleckis, Tamošius ir jo suns inžinierius. Tamošius iš Seredžiaus, Kauno.
 Žilinskaitės, Anelė ir Konstancija, dukterys Jono, iš Josavainių v. Kėdainių apsk.
 Zvairaitis, Juozas ir jo sesuo Zvairaitytė, Ursulė, gyv. New York.
 Žukauskas, Baltramiejus, gyv. Phil.
 Žukas, Vincas, gyv. Chicago.
 Žičkus, Stasys ar Jonas, iš Šilavos val. Raseinių apsk.
 Zemrieta, Jonas, brolis Miko, iš Pavitinio val., Šiaulių apsk.

LIETUVIŠKI

KALĖDINIAI IR NAUJIEMS METAMS SVEIKINIMAI

DIRVOJE galite greitai gauti jums reikalingų Kalėdoms ir Naujiesiems Metams sveikinimo laiškus. Turime dvejojų kainų, sekantiai:

Didesni BALF laišakai 8 už \$1.00
 Vidutinės rūšies, įvairūs 15 už \$1.00

Skubiai siųskit savo užsakymus, gausit sveikinimo laiškus tuojau. Siųskit kartu pinigų.

DIRVA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Wilkelis Funeral Home

PILNAS LAIDOTUVIŲ PATARNAVIMAS

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 Superior Ave. Henderson 9292

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY Co's Basement

ATDARA PIRMADIENĮ NUO 10 RYTO IKI 9 VAK.

PASKUTINIAI!

Mergaitėms Buvę 9.70 iki 16.95

Winter COATS

8.99

Nupiginta laiku šventėms dėvėti! Geri šilti paltukai vilnuotų šiltnu medžiagų, taipgi ir išverčiami setai toje grupėje, Paltukai mieru 7 iki 14. Dvigubieji paltukai setai, mieros 7 iki 9.

Naudingos Mergaitėms Dovanos

Chenille Robes Gražūs šilti 5.99
 Pusiaustai, Dai- liu spalvų. Mieros 8 iki 16.
 Languoti Lietpalčiai Sugoubtu lan- guoti lietplo- čiai. Ne pėrsilampami. Mieros 7 iki 14.

Mergaitėms Šventei Suknelės

Graūs naujos rayon suknelės įvairių puikių spalvų ir tinkamų stylių. Mieros 7 iki 12. 3.60

Vilnoniai Sweateriai

Užsimaunami ir apsišildinti sweateriai mėgiamose spalvose. Mieros 8 iki 14. 2.99

Šventėms Suknelės

Išdirbtos per "Loomcraft". Skalbiamos spausdintų perkielių, gaudanamos mierose 7 iki 12. 2.29

Girls' Wear

Mergaitėms! Berniukams!

REGULATION NAVY STYLE

PEA COATS

Tai šilti ir puikus—tinka m-k-k- lon ir sporto dėvėjimui! Kiekvienas svarbus turi didelį apsauginį kalnierių... patogius šoninius kišenių ir regulation ancoro guzikus. Svarbus šilti pamušalu ir tvirtu darbu. Mieros 8 iki 18. 12.95

Junior Berniukams "Leatheroy" Kelnaitės

Ši medžiaga pagaminta Navy naudojami—nuostabiai šilta ir tvirta. Spalvų raud. Jos gerai skalbiami ir labai patogios dėvėti. Mieros 4 iki 12. 4.95

Vaikams Corduroy Ilgos Kelnės

5.99

Tvirtos dėvėjimui, geros rūšies kelnės lašnotų pilkų spalvų. Visos su tvirtais kišenių. Mieros 8 iki 18.

Vaikams Tvirtos Ski Kelnės

3.95

Šiltos ski kelnės veikiam berniukų dėvėjimui. Mėlynos ar rudos spalvų, mieros 8 iki 8.

Boys' Clothing

APSAUGOKIT SAVO AKIS SU SIGHT-SAVING ŠVIESA

Kaip atitinkamas maistas ir atsakantis pasilsis reikalinga vaiko gerai sveikatai, taip reikalinga ir gera šviesa.

Mūsų moderninis gyvenimas, su jo daugybe užduočių reikalaujančių gero žiūrėjimo, ypatinai yra sunkus mokyklos amžiaus vaikų akims. Gausi šviesa, laisva nuo žerėjimo, sumažina arba išvengia akių įtempimo pačinancio nuo tokių artimo žiūrėjimo darbų.

Kaip gera akių apsaugos taisyklė, rekomenduojame sekanči: Parupinkit vieną Sight Saving Lempą ko'nam šeimos nariui.

Tuo budu, už kelis centus į dieną elektros pataravimo, jūs turėsit "sveikatos apdraudą" kuri yra nebrangi bet labai svarbi. Atminkit—Regėjimas yra neįkainuojamas, šviesa yra tigi.

The Illuminating Company
 ALWAYS AT YOUR SERVICE

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

Lietuvaitė Dalyvauja Vengrų Muzikos Vakare

Ateinanti sekmadienį, Gruodžio 15, Clevelando Vengrų kolonija rengia specialų koncertą vienam žymiausių šių laikų kompozitoriui, Zoltan Kodaly, pagerbti. Programos vedėju yra Dr. Louis L. Balogh, muzikos profesorius John Carrelli universitete ir Notre Dame kolegijoje.

Koncerto programa sudaryta vien iš Zoltan Kodaly kurinių, skirtų chorui, balsui, stygų ansamblui ir pianui.

Chorui skirta dalį išpildys Notre Dame kolegijos choras, stygų ansamblį sudaro Clevelando simfonijos orkestras nariai; Zoltan Kodaly dainas dainuos Vilma Takacs ir Ilona Herman, o piano dalį išpildys Birutė Smetonienė. Visi vakaro solistai, išskyrus Birutę Smetonienę, yra Vengrų kilmės Amerikiečiai.

Koncerto rengėjas yra Vengrų kalba Clevelande leidžiamas dienraštis Szabadsag. Koncertas įvyksta Bethlen Hall, kampas East Blvd. ir Buckeye Road. Koncerto pradžia 6:30 vakare. Po koncerto įvyksta iškilmingas banketas, kuriame, greta neseniai iš Europos atvykusio paties Zoltan Kodaly, dalyvaus Ohio Gubernatoriaus Frank J. Lausche. Clevelando Mayoras Burke ir daug kitų žymių svečių.

GRYZO IS FLORIDOS

Jurgis ir Julė Salasevičiai, praleidę apie mėnesį laiko Floridoje, sugrįžo atgal į Clevelandą pereiti sekmadienį. Ten aplankė nekurius pirmiau buvusius Clevelandiečius, kurie jau net užsijaujo savo bižnūs, ir taip pat suėjo į kitur apsigyvenusius Lietuvius.

ATSARGIAI SU KALĖDŲ DOVANOMIS

Maziems kūdikams duokit tokius žaislus kuriuos jie negalėtų įsikisti į burną ir nuryti, taipgi neduokit jokių aštrių dalykų; tinkia žaislai iš audinio, vilnų, ar gumo, vietoje metalo.

Augusiems vaikams nepirkit saugomų žaislų.

Kalėdų eglaitės namuose rėdykit nederamais dalykais ir žiūrkit kad butu saugios nuo ugnies.

SMARKIOS BITYNĖS

Jack Ganson surengė šį ketvirtadienio vakarą bitynės porai atkakliu priešu, buvusiame pasauliniame čempionu Sander Szabo su Cliff Gustafson. Jie du savaitę pirmiau ėmėsi Arenoj ir laimėjo su kitais priešiniais. Dabar jie du buvo suporuoti persitikrinimui kuris iš jų tikrai yra galingesnis.

Prie į buvo kitos poros geru imtiku. Bitynės Arenoj buva ketvirtadienio vakarais nuo 8:30 val.

PARSIDUODA GERAS LOTAS

Prie Naujos Parapijos, galima statyti 1 ar 2 šeima namą, ant Hillgrove ave. (51) Klauskit telefonu MU 1593

REIKALINGA MOTERIS prie namu ruošos darbo Lietuvių šeimose; geri namai, kambarys, ir užmokestis. Kreipkitės telefonu: EXpress 2069.

JIESKAU KAMBARIO Pas gerus senyvus Lietuvius. Kas turi prašau pranešti tuoi. Juozas Talandis (51) 7712 Lockyear Avenue.

MIEGAMAS KAMBARIS porai vedusiui, ar merginai. Lietuvių šeimose. Kreipkitės vakare: 1212 E. 87th St. City.

BROTHERS CAFE

LIETUVISKA UŽEIGA 1603 E. 79th Street DEGTINĖ ALUS VYNĖ Užkvečiame savo draugus Lietuvius atsilankyti. Atidara ir Sekmadieniais

KAZYS LEIMONAS, Sav. Telef. Cedar 9527

Lietuvių Salės Šerinkams Žodis

DEL AIŠKUMO

Patėmėjau nekuriuose laikraščiuose tulo M. D. pastebėjimą Lietuviu salės šerinkams, apie salės netvarką. Pasirodo M. D. labai mažai žino ar šipnai supranta apie Lietuviu reikalus.

Apie 30 metų atgal mes Lietuviai Clevelande suorganizavom korporaciją kad gautume įsteigti sau Lietuvišką salę, palaikymui Lietuviu tautos ir čia augusio ir gimusio jaunimo prie savo žmonių. Iš tos salės diduma Lietuviu nemanė sau jokių pelnų daryti, tik apsimokėti salės išlaiką ir turėti savo žmonėms vietą susieiti, pasilinksinti, savo kultūrinius veikimus pravesti.

Jeigu tie Clevelando Lietuviai būtų geidę tik didelio pasipinigavimo tai savo pinigų būtų investavę į dideles korporacijas ir būtų laukę didelio didvendo. Bet jie to nemanė kai steigė Lietuviu salės bendrovę: musų Lietuviai tik norėjo sau turėti tautinį namą ir suieigoms vietą.

Dabar noriu priminti M. D. apie Lietuviu salės ir klubo reikalus. Ar M. D. žino kad nedaug laiko atgal šiame klube veikė 9 slot mašinos per kelis metus ir po du ar tris vakarus ir savaite; ir nuo 3 iki 5 bartenderių smarkiai darbavosi prie baro. Tai per tuos penkis ar šešis metus tik išmokėjo \$3,800 salės skolas. Ar tai yra labai didelis nuopelnas? Aš norėčiau kad M. D. pagalvotų apie tai. Čia priminsiu tam M. D. vieną dalyką. Mums yra pasakę du dideli Clevelando biznierių kad jie galėtų laikyti savo salione tik 5 centų slot mašiną ir jie sako uždarėtų alans ir degtinės biznį, tik sėdėtų sau liksmū ir gerai iš tos mašinos pelnytų.

Dabar noriu priminti M. D. ar tansta daug kartu atėjai klubą ir praleidai kelis centus? O mes Lietuviai seneliai kurie organizavom tą įstaigą, paskutinius centus dėjomė kad tik Lietuviai patys būtų bosai ir viską valdytų. Bet dabar jau kitaip darosi: dabar svetimetos žmogus ateina į klubą,

eina už baro ir į sandėli, ir višaip kitaip elgiasi kaip savo bižnyje. Ar M. D. žino apie tai?

Aš dar vieną dalyką priminsiu M. D.: aš ir jus ir daug kitų šimtų žmonių žino kad pavienė šeima palaiko salioną 4 ar 5 metus ir pasidaro \$40,000 ar \$53,000 sau ir džiaugiasi. O kaip yra su klubu?

Man eila musų senių žmonių, kad mus stumdo nuo viešo kampo į kitą už musų sunkiai uždirbtus centus ir sudėtus į musų namą.

P. S. Visi šerinkai kurie įsėt pasirašė savo proxy del tu ponų atšaukit jas tuoj, nes toliau bus perversu.

Senas šerinkas.

GRUODŽIO mėnuo, kaip ir visas ruduo šymet gražus ir šiltas. Bet žiema tikrai ateis.

MAYORAS BURKE, prašomas atvirai pasisakyti ar sutiks kandidatuoti 1947 metais į mayorus vėl, galiausiai pareiškė jog kandidatuos.

DEL SVENČIŲ, Kalėdų ir Naujų Metų, kurios išpuola pažame viduryje savaitės, sekantįjį du Dirvos numeriai išeis po dieną vėliau.

Per Kalėdas ir Naujus Metus Dirvos administracija bus uždarę.

Kurie norite atnaujinti savo prenumeratą už Dirvą ir įsigyti naują 1947 metų kalendorių dovanu, atlikit tai dabar.

Dirvoje galit gauti gražių Kalėdų ir Naujų Metų Lietuviškų sveikimo laiškų.

Dirvos administracija buna atdara vakarais iki 8 val.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jusų namai arba raudai tampa sunaikinti arba ugadinoti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, del apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirmu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg. Telef.: MAin 1773.

DIDELIS BRANGMENŲ

Išpardavimas!

IS PRIEŽASTIES PERSIKĖLIMO Į NAUJĄ VIETĄ

Lietuviai Pasinaudokite Proga!

DIDŽIAUSIS RINKINIS LAIKRODĖLIŲ

ir kitų graždaikčių už nupigintą kainą.

I. J. SAMAS - JEWELER

6704 Superior Avenue

KALĖDOMS VILNONIAI SWEATERS

Esant dideliame pareikalavimui, mes atidarėm pardavimo departmētą. Turim daugelio stilių ir spalvų vyrų, moterų ir vaikų sweaterių visokių didumu. Kreipkitės tuoj.

Atdara kasdien nuo 8 ryto iki 6 vak. iki Kalėdų

The Stone Knitting Mills Co.

7500 Stanton Avenue Pardavimo Kambarys 2-me aukšte

NEW LOW-COST DIRECT LOANS to AUTO BUYERS

NEW-CAR RATE

\$4 a year per \$100. DEDUCTED IN ADVANCE

BE A CASH BUYER WITH A BANK LOAN

BEFORE YOU BUY ASK AT YOUR CLEVELAND TRUST BANK

Molotov-Ribbentrop Deal Revealed

By George E. Sokolsky

(Reprint from the Detroit Times)

AT the Nuremberg trials, Baron Ernest von Weizacker, formerly the secretary of the German foreign office, began to testify concerning the Molotov-Ribbentrop secret protocol attached to the Stalin-Hitler alliance. He was stopped. The protocol was not made public.

In the House of Commons on Oct. 15, the foreign minister was asked about this protocol and the reply was that "it had been discovered that there was such a protocol but the undersecretary declined to say whether publication of its terms can be considered".

This is one of the most secret documents of the war and it has been kept as secret by Great Britain and the United States as by Soviet Russia and Germany. Yet its existence was acknowledged at Nuremberg and in the British House of Commons. This document was attached to the Stalin-Hitler alliance which made it possible for Hitler to attack Poland and to start the war. It established the reasons for Stalin's becoming an accessory to the Nazi war crimes as established at Nuremberg at which the accessory sat in judgment.

Until the state department issues this protocol officially, the following version of the document can be accepted as authentic. I received it from a sound source and while this is a translation from the German, it is said to check against the original. Denial of its authenticity is worthless without publication of the well-established original. Here is the document:

"On the occasion of the signing of the non-aggression pact between the German Reich and the U. S. S. R., the plenipotentiaries concerned of both countries dealt, in a strictly confidential exchange of opinions with the subject of the delineation of their respective spheres of interest. This exchange of opinions led to the following results:

"1.—In the event of a territorial and political transformation of the areas belonging to the Baltic states (Finland, Estonia, Latvia and Lithuania), the northern frontier of Lithuania will automatically be established as the boundary of the spheres of interest of Germany and the U. S. S. R., and at the same time both parties will recognize Lithuania's claim to the Vilna territory.

"2.—In the event of a territorial and political transformation of the areas belonging to the Polish state, the respective spheres of interest of Germany and the U. S. S. R., will be divided approximately by the line of the rivers Narev-Vistula-San. The question of whether it will be in the interest of both parties to maintain an independent Polish state will be decided definitely according to the further development of political events. In any case, both governments will solve this problem by friendly agreement.

"3.—As far as southeastern Europe is concerned, Russia for her part emphasizes her interest in Bessarabia. Germany for her part announces a complete disinterestment in this territory.

"4.—This protocol will be considered by both sides as strictly secret. Signed: For the government of the Reich, J. Ribbentrop; as plenipotentiary of the government of the USSR, W. W. Molotov. "Moscow, August 23rd, 1939."

By this agreement, Russia came into possession of about 35,000,000 people; Germany of some 50,000,000. Russia, in signing this violated 36 treaties; Germany, 16 treaties. Russia got Finland, Bessarabia, East Poland; Germany got Bulgaria, Yugoslavia, Greece, Romania.

She already had possession of the Czech, Austria and Hungary territories. It was the division of Europe east

of the Rhine.

Hitler broke this agreement when he violated the Hitler-Stalin alliance and as a result of the war, Soviet Russia succeeded to German's share of the protocol.

It must be assumed that all of the southeastern European countries, not included by name in item three of this agreement, went to Germany.

With the exception of Greece, all that territory is now in Russian possession.

In fact, all the territory that Germany had conquered prior to Sept. 1, 1939, has now been taken over by Soviet Russia.

It is still a Russian-German affair — and we paid for it.

WHAT'S NEW?

LILLIAN Markevicius and Steve Yurkovich are planning to do the holidays up brown. Besides having Christmas and New Year's to take care of they've sandwiched a wedding in between. They'll be married on the 28th of this month at St. George's. Our congratulations and best wishes to both.

ANOTHER of the local boys has taken the plunge. Andy Skarny and Vi Milikas have decided to become one. Congrats to both a ya!

CORPORAL Bill Lostoski, who's been "sweating it out" in Walter Reed Hospital in Washington, will return to the local scene for the holidays. Local femmes should refrain from any great rejoicing, however, because Bill will have to take it easy due to the struggle he recently had with polio. Rest assured, girls, he'll be back in high gear before you know it.

MIKE Frank claims that he can bowl better with his hat on. There's really a better reason. Who hit you and why did she, Mickey??

IT'S ODD how news gets around! We hear, by way of Washington, D.C., that the Brazis family will throw a gala New Year's Eve party. As near as we can figure it that's the local tailoring family. Right in our own back yard and we hear of it from Washington — such is life!

LITHUANIAN Lou Rymkus of the Cleveland Browns pro football team has been chosen on the All-Pro eleven. That's quite an honor seeing as both pro-leagues have so many fine tackles.

FRITZ Brazilauskas, out at Yale, received mention in the All-American choices recently.

THE St. George C.W.U. Post 613 Handicap League is one of the best bowling leagues of its kind here in town. It ranks at the top of those bowling leagues being sponsored by other Vets Posts. Notice the game bowled on Dec. 8th: Studney's Gulf Service, without Peeewe Milikas, one of Studney's best wallopers, hit for what may hold up as the one game team high. The score was a rousing 1035. Johnny Akelis sparked this one with a big 267. He hit for eight strikes in a row. His score is the highest in the league at this time and he picked up a "fin" from the City Bowling Proprietors Ass'n.

The Lasnik Cafe boys blasted the pins for a three game total of 2731. That's averaging over 900 pins a game. Their previous score of 2741 still holds as the league high for three games.

Paul's Tavern has been somehow rejuvenated. In six weeks they have jumped from last up to sixth place.

Joe Guzauskas and Frank Samolis, president and secretary of the league respectively, have their two heads together these days. They, and Al Samolis of the King Pin Club, are working on a National Lithuanian Bowling Tournament to be held in Cleveland in the spring. Final plans and dates will be announced later. If any of our out-of-town friends are interested we will be glad to pass the word along. Just drop a line to this paper.

The standing as of Dec. 8th of the five leading teams is: Trees Bar leads the league with 35 points. In second position is Lasnik Cafe. Dunbar Cafe and Studney's Gulf Service are all knotted up with 28 points each. Omarlo Recreation is hot on the tail of the leading four with 27 points.

Automatinis Gasu šildymas

Paversk savo Furnasą Modernine šildymo Sistema

Taipgi Automatiški Vandens šildytojai

ATSIKRATYKIT PURVO, PELEŲ ir ANGLIES DULKIŲ.

TRI-VET APPLIANCE SERVICE

Frank Orpse (Urbšaitis) Sav. PO. 9548. LI. 0237. AKRONE kreipitis: Hank Hollish, 260 The Brooklands, Stadium 4793

BALTIC REDS PUT NEW CURBS ON HIGHER LEARNING

Bar Heirs to 60 Acres of Land from University

By E. R. Noderer

(Chicago Tribune Press Service)

GENEVA, Switzerland, Dec. 1.—Youths whose fathers own more than 60 acres of land are barred from admission to universities or technical schools in Red occupied Latvia, Lithuania, and Estonia, according to reports in diplomatic circles here.

In their attempts to stamp out elements which might be independent enough to question communist ideology, the Russians also bar from higher institutions those students who were active in high school fraternities or similar academic organizations.

Party Organizers Rule Schools The most powerful officials in Baltic schools are said to be "party organizers" appointed by the Communists. These outrank university deans and presidents. They control the hiring and firing of the professors and direct dissemination of communist propaganda.

All professors and lecturers are compelled to attend weekly indoctrination seminars where they are instructed in communist dogma, party history and the Stalin constitution. These subjects also are compulsory for students and make up an important part of the curriculum of every school.

Since most of the teachers fled before the Russian onslaught and many of those who remained were deported or jailed, there is a great shortage of competent faculty members. There is also a lack of school equipment, such as pencils, books, paper and laboratory equipment. Except for replacing Baltic textbooks with translations from Russian ones, little new school material has been provided by the invaders, it was reported.

Must Learn Russian

An attempt was made in Lithuania last year to make Russian the teaching language in universities. This failed and plans were deferred, but all students of secondary schools and colleges were compelled to study Russian. It is believed the ultimate aim is to make Russian the official language thruout the Baltic.

Some students taught by professors subsequently deposed by the Reds have been required to take examinations again before their credits are recognized.

There is said to be an increasing

CURES BY MUSCLE POWER...

Mrs. Estrid Dane has won fame throughout England for her cures of baby deformities. She does it by a series of exercises in which the baby's own muscle pull is the factor. Infantile paralysis is among her cures which include most children ailments.

spirit of uncertainty in the Baltic states which casts a pall upon students and teachers alike. Deportations and arrests which still continue make it difficult for students to face the future with confidence.

KING PIN CLUB

2111 Prospect Ave.

SUperior 3443

Gera užega pavalgyti, išsigerti ir smagiai praleisti laiką. Čia Lietuviai susirenka draugiškai pasimatyti. (47)

Joe Chester, pres. Al Samolis, sec.

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliaavotojas.

Popieriuotoja

Apkainavimas ar patarimas reikale jusų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.

Telefona: POtomac 6899

Della E. Jakubs

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAIS PERVEŽTI.

Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE

ENdicott 1763

P. J. KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudus-insurance reikaluose. Sutausau paskolas pirmo morgeio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Duok jam DOVANAS

IŠ VYRIŠKOS KRAUTUVES!

Dovanas kurios jis gali dėvėti!

Dovanos kurias jis įvertins!

Stai keletas iš daugybės naudingų Dovanų kurios suteiks jam smagumą:

SWEATERS — MUFLERS — DIRŽAI — PIRSTINĖS ODO JACKETS — KOJINĖS — VILNONIAI JACKETS PJAMAS — MARSKINIAI — KEPURĖS — KELNĖS KAKLARAISČIAI — PETNESOS — APATINIAI SKRYBĖLĖS — BATH ROBES — NOSINAITĖS

ir daugybė kitų reikmenų kuria bus vertingus dovanos.

DYKAI GREEN STAMPS su kožu piršiniu. DYKAI Čia galit išeiksti savo Stamp Books.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave.

Atdara Vakaraais